THE LIBRARY OF CONGRESS SRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUdlow 5-9500

VOL. LIV Price 10 c. PIRMADIENIS — MONDAY, LIEPA — JULY 20, 1970 Nr. 168

Sniečkui užkliuvo lietuviai esantieji užsieny

Birželio 23 d. Kaune buvo pradėta ir kelias dienas vyko Maskvos sukviesta "visasąjunginė" konferencija vadinamo proletarinio internacionalizmo klausimais. Dirbo visa eilė sekcijų. Skirta daug dėmesio "buržuazinio nacionalizmo" apraiškoms pasauly, be to, svarstytas keistas, bet Maskvai, matyt, pri imtinas klausimas apie tai, kaip suderinti "proletarinį internacionalizmą su patriotizmu".

Šalia Maskvos ir įvairių sovietų respublikų kalbėtojų, iš lietuvių komunistų plačiau pasisakė A. Sniečkus.

Kaip ir reikėjo laukti, Sniečkus nurodė į vad. "ideologines diversijas", kurių šaltinis — lietuvių veikla Vakaruose. Kaip komunistai susirūpinę tomis "diversijomis", čia pakanka nurodyti į kelias Sniečkaus kalbos pastraipas (plg. "Tiesą" birž. 25).

Jis pažymėjo: "...kapitalo tarnai svarbiausias pastangas deda, siekdami skiepyti nacionalinę nesantaiką, neapykantą, kurstyti nacionalinius jausmus, pakirsti proletarinio internacionalizmo pagrindus... Kartu jie dažnai mėgina parazituoti kai kuriais mūsų sunkumais, trūkumais, taip pat atskirų praeities laikotarpių ir istorijos momentų idealizavimu, kad tai panaudotų savo ardomaisiais tikslais. Antikomunizmas, antitarybiškumas įgyja aiškų nacionalistinį pobūdį. Vatikanas taip pat kursto religijos pagražintas nacionalistines aistras..."

Ir kitoje vietoje Sniečkus nurodo: "...idėjiniai ir politiniai imperialistinės reakcijos talkininkai yra ir lietuviškos buržuazinės emigrantų organizacijos. Jos iš esmės siekia pakirsti moralinę - politinę mūsų respublikos gyventojų vienybę, susilpninti komunistinės ideologijos įtaką, iškraipyti nacionalinę Tarybų valstybės politiką... būtina geriau ištirti jų (organizacijų Vakaruose — Red.) šiolaikinį veidą, jų veiklos formas bei metodus".

Sniečkaus naujas rūpestis, de javimas maksvinių ir "visasąjunginių" ideologinių svečių akivaizdoje liudija, kad Vliko, mūsų veiksnių, organizacijų veikla Vakaruose, ypač JAV-se, okupantą erzina, nes jis jaučia tos veiklos poveikį krašto gyventojams. Sniečkaus pyktis įrodo ir tų "emigrantų organizacijų" veiksmingumą bei teisingą kryptį. Priešingu atveju Sniečkus ar partija nebūtų dabar kreipę dėmesio į reikalą arčiau ištirti tų vakariečių veiklos "formas bei metodus".

(ELTA)

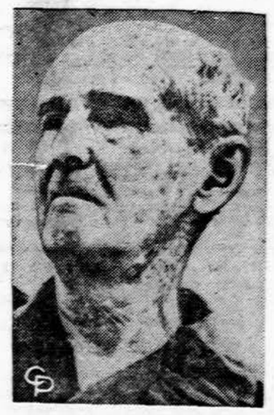

Iš Kinijos kalėjimo paleistas vyskupas James Edward Walsh, 79 metų amžiaus.

Po „Grandinėlės" išvykos į P. Ameriką

"Grandinėlės" pasirodymai P. Amerikoje — Kolumbijoje ir Venezueloje buvo labai sėkmingi. Iš P. Amerikos prisiųstos spaudos iškarpos liudija, kad spauda lietuvių šokėjų pasirodymų dienomis plačiai rašė apie L. Sagio vadovaujamą sambūrį ta proga kėlę lietuvių, Lietuvos vardą. Kolumbijos ir Venezuelos dienraščiai paskelbė ir nemaža lietuvių sambūrio nuotraukų, ne vieną jų ir spalvotą.

Birželis Urugvajaus spaudoje

Birželio įvykiai paminėti ir Pietų Amerikos spaudoje. Ypatingai gausiai apie 1940 - 1941 m. įvykius Lietuvoje rašė Montevideo (Urugvajaus) dienraščiai. "La Manana" dienrašty, išeinančiam Montevideo, birželio 6 d. įdėtas C. Verax (K. Čibiro) paruoštas ilgas straipsnis "30 genocido metų Baltijos kraštuose". Autorius pažymi, kad sovietai vykdo neokolonialinę politiką, kuri žymiai žiauresnė už kitų kraštų kolonijinius metodus. Nurodoma į rusų vykdomą rusifikaciją, kitas priespaudos priemones ir pabrėžiama, kad Vlikas, diplomatai, įvairios lietuvių organizacijos nuolat reikalauja atstatyti lietuvių tautai laisvo apsisprendimo teisę.

Kitas to paties autoriaus straipsnis įdėtas dienraščio birželio 23 laidoje. Čia iškeliami sovietinio imperializmo pavyzdžiai.

"El Pais", kito Montevideo dienraščio, birželio 20 d. laidoje tilpęs straipsnis "Baltijos tau tų tragediją" vėl ryškiai iškelia sovietų okupacijos faktus bei smerkia rusų imperializmą.

(ELTA)

New Yorko laikraštis apie pavergtuosius

"Daily News", milijoninio tiražo dienraštis New Yorke, priminė Pavergtųjų tautų savaitę dvi dienas iš eilės: liepos 12 d., įdėjęs tinkamą piešinį "Kalbant apie aklėjimus: pavergtos tautos" ir straipsnį vedamųjų puslapy "Pavergtų tautų savaitė". Dienraštis pateikė aštuonių pavergtų tautų sąrašą ir pažymėjo, kad prezidentų Kennedy ir Johnsono laikotarpy Pavergtų tautų savaitės mintį slopinus, kitokios politinės krypties laukiama dabar. Straipsnis iliustruotas buv. prez. Eisenhowerio, Savaitę 1959 m. paskelbusio, nuotrauka. Kitą dieną, liepos 13, tas pats dienraštis žymioje vietoje paskelbė straipsnį "Buvęs belaisvis įspėja apie raudonųjų pavojų". Čia pateiktos mintys šv. Patriko katedroje liepos 12 d. kalbėjusio ir 20 metų misijonierium Kinijoje buvusio kun. R. J. de Jaeger. Nurodyta į pavergtųjų tautų atstovų eiseną Fifth Ave. bei susirinkimą Central parke. (E.)

St. Lozoraitis jr. pranešė Vlikui, perėmęs Lietuvos Pasiuntinybės prie šv. Sosto reikalų vedimą, ir pareiškė norą nuoširdžiai bendradarbiauti su Vliku. (E.)

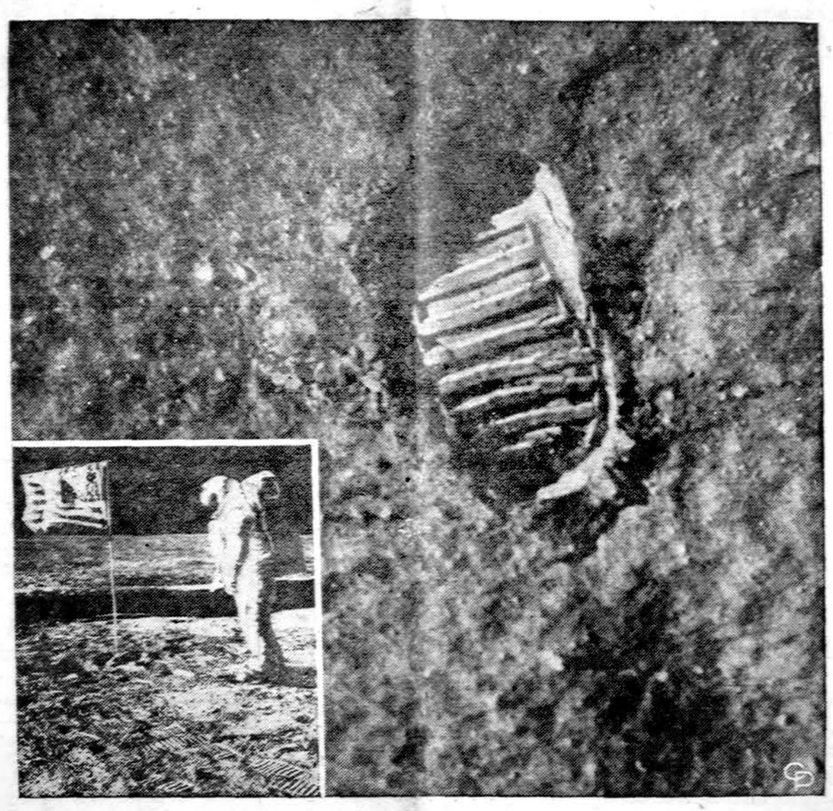

1969 m. liepos 20 d. mėnulyje. Šiandien žmonija jau mini vienų metų sukaktį nuo šio gal būt didžiausio įvykio po Kristaus gimimo. (Nuotr. Neil. A. Armstrong)

Ar Amerika ištesės kitus savo įsipareigojimus Azijoje?

BANGKOK. — Thailando politikai daug diskutuoja apie Amerikos įsipareigojimus ir vis labiau ima abejoti tų įsipareigojimų tesėjimu. Kraštas jaučia, jog netolimoj ateity jie bus komunistų taikiniu, paruošiamieji veiksmai prieš juos jau pradėti. Thailandas, kaip ir Amerika, yra SEATO narai, vadinas, pasižadėję vienas kitą ginti nuo komunistų užpuolimų.

Užsienio reikalų ministeris Thanat Khoman jau ne sykį užsiminė, kad Valstybės sekretorius Rogers, lankydamasis dabar Azijoje, pasakė, jog Amerikos tauta nenori antro Vietnamo, vadinas masinio įsivėlimo į Azijos karą. Toks pasakymas yra labai aiškus ir be tolimesnio aiškinimo. Gerai tik tas, kad Rogers pasakė tai aiškiai, ir Thailandas, kaip ir kitos tautos, iliuzijų negali turėti, turi tik pasitikėti savo jėgoms.

Khoman tačiau negali suprasti Nixono žodžių, jog Amerika tesės savo pažadus. Kaip, kokia forma? Panašiai ir daugiau kas iš amerikiečių yra išsireiškęs, bet Thailandas nori žinoti konkrečiai, kokią pagalbą Amerika suteiks. Rogers, nors ir nemaloniai, bet pasakė konkrečiai.

Užsieniečiai mėgsta Vilnių

Vilniuje vis daugiau apsilanko įvairių kraštų turistų. Spauda susidomėjo, kokiomis kalbomis jie kalba Vilniaus gatvėse ir ką jie suranda kavinėse. Pasirodo, vieną šios vasaros dieną, kaip paskelbė "Lit. ir Meno" savaitraštis, nr. 25, Vilniaus gatvėse buvo išgirstos šios svetimos kalbos: latvių, estų, suomių, anglų, vokiečių, gruzinų....

Tie turistai aplanko kavines ar cukraines ir ieško ko nors jiems egzotiško, ko nors, kas primintų lietuvius, jų papročius, jų kalbą, pagaliau, — kas atstovautų lietuviškai kulinarijai. Deja, turistai vietoje "nacionalinių", tautinių patiekalų, valgiaraštyje suranda tokių pavadinimų valgius ar skanėstus: šašlikus, čeburekus, čanachus...

Pasipiktinę ir Vilniaus žurnalistai ir šie klausia: kodėl nepajėgiama sukurti savo virtuvės? Kodėl kalbos ir pasiūlymai šiuo klausimu — kaip žirniai į sieną. (E.)

Maskva daugiau mokės už produktus

MASKVA. — Sovietų Sąjungoj žemės ūkis paskutiniaisiais metais taip nusmuko, kad partija nutarė nutraukti pinigus nuo kitų mažiau svarbių reikalų, o daugiau skirti apleistam ūkiui, nelaimingiems kolchozams. Dabar paskelbta, kad valdžia daugiau mokės už visus ūkio produktus. Už pieno produktus žada mokėti 20% daugiau, o už galvijus net 90%.

„Istorinė" sukaktis Kinijoj

HONG KONG. — Kai suėjo ketveri metai nuo vieno "istorinio" įvykio, kai Kinijos vadas Mao Tse - tung buvo įšokęs ir maudėsi Yangtze upėje, tai tūks tančiai kiniečių rodydami savo prisirišimą vadui taip pat šoko į upes, ežerus ir plaukė, šaukdami Mao vardą. Daug kur buvo masinis plaukimas, ištisos minios, pirmajam nešant iš vandens iškeltą Mao paveikslą. Ta proga gatvėse pasirodė populiarūs šūkiai: "Geras vairininkas reikalingas, kad būtų galima plaukti jūromis; Mao reikalingas, kad būtų galima įvykdyti revoliuciją".

MILWAUKEE. — Policija vieną nušovė, kitą sužeidė, kai du padegėjai metė padegamąją bombą į A & P krautuvę 3 val. ryto.

CHICAGO. — Vakar rytą mirė Juzefina Rudienė, Liet. gen. konsulo žmonos motina. Bus laidojama Worcestery. Laidotuvėmis rūpinasi Evans.

Suomijos prezidentas Amerikon

MASKVA. — Suomijos prezidentas Urho Kekkonen dabar vieši Maskvoje. Ateinantį savait galį jis bus svečiu Washingtone. Spekuliuojama, jog Kremlius jį apšvies savo planais apie Indokiniją ir Vid. Rytus, ir jis tuos planus atveš į Ameriką, bus tarpininku.

Manoma, kad Kekkonen Maskvoje atnaujins draugiškumo sutartį su Sovietų Sąjunga ir aptars Europos saugumo konferencijos reikalus. Suomijos Sovietų sutartis tebegalioja iki 1975 metų, bet ir ji buvo pasirašyta dar prieš pasibaigiant senajai, buvo dar trim metais per anksti.

OTTAWA. — Sovietų transportinis lėktuvas, gabenęs į Peru dovanas nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo, pakelėj tarp Islandijos ir Newfoundlando dingo. Turbo sprausminis Antonov 22 su įgulos 23 žmonėmis, manoma, nukrito į Atlantą. Normaliai jis pakelia 80 tonų krovinį. Lėktuvo ieško Kanados ir Amerikos lėktuvai, bet kol kas jokių pėdsakų neužtikta.

Pavergtųjų Tautų paradas Chicagoje

CHICAGO. — Pavergtųjų Tautų Savaitės paradas šeštadienį miesto centre praėjo gražiai. Dalyvavo apie 20 tautybių. Prie jų prisidėjo Amerikos kariai veteranai ir karo laivyno orkestras. Prie gražiausiai, drau smingiausiai ir gausiauiai pasirodžiusių reikia priskaityti lietuvių, čekoslovakų, ukrainiečių, lenkų tautybės. Lietuvių eilėse buvo daug jaunimo. Grupei eisenoj vadovavo J. Jasaitis ir L. Prapuolenis. Vakar dienos Chicago Tribune, aprašydamas paradą, vienintelei iliustracijai kaip tik panaudojo lietuvių moterų nešamą didžiulę tautinę vėliavą.

Po parado Konrad Hilton vieš buty pietų metu Eisenhowerio medaliu buvo atžymėti gen. Francis Guard, buvęs Illinois tautinės gvardijos komendantas ir Leonard Stark.

Agnew vieną dieną komentatorium

WASHINGTONAS. — Viceprezidentas Agnew priėmė pasiūlymą iš komentatoriaus Paul Harvey vieną dieną perimti iš jo darbą. "Jis gali paimti mano darbą, o aš jo", pasakė Harvey, "aš tą dieną lošiu golfą". Hervey yra ABC tinklo radijo ir televizijos komentatorius. Tokį pasiūlymą buvo padaręs praėjusią savaitę. Kada jiedu pasikeis pareigom, dar nežinoma.

LONDONAS. — Sovietai slap tai susitarė su nauja valstybe sala Mauritius Indijos vandenyne, kad sovietų prekybiniai ir žvejų laivai galės įplaukti į jų uostus, būti aprūpinti būtinais reikmenimis. Salos premjeras Ramgoolam sako, jog tokiu susitarimu buvo labai nepatenkinti britai, kurie ten tebeturi savo bazę.

Mauritius yra 700 mylių į rytus nuo Portugalų Mozambique kolonijos Afrikoje. Nepriklausomybę iš britų gavo 1968 metais.

LONDONAS. — Norvegų keleivinis laivas Fulvia, 16,000 tonų, netoli Canarų salų Atlante užsidegė, bet visi keleiviai ir laivo įgula, susėdę į laivelius, išsigelbėjo.

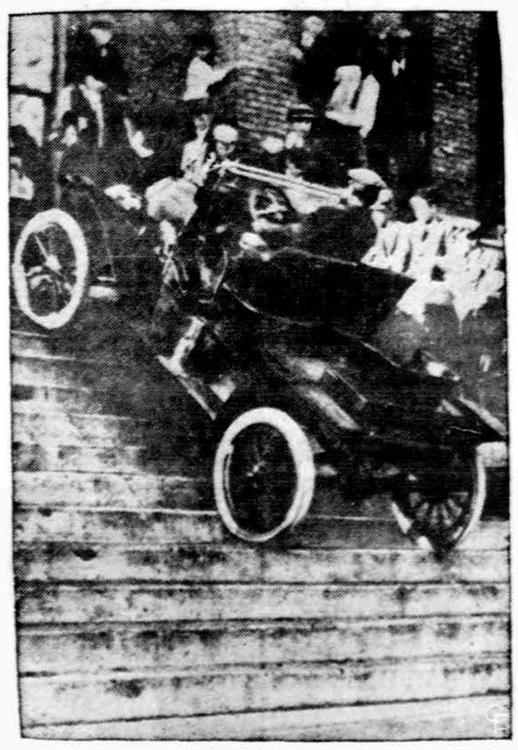

1911 metais Fordo automobiliai savo motorų stiprumą demonstruodavo kabindamies laiptais.

Kun. A. Zakarauskas klebonu Marquette Pk.

Kun: Antanas J. Zakarauskas

CHICAGA. — Chicagos arkivyskupas kard. John P. Cody liepos 18 d. pranešė, kad Švč. M. Marijos Gimimo Marquette Parke lietuvių parapijos klebonu paskirtas kun. Antanas J. Zakarauskas, Šv. Kryžiaus ligoninės kapelionas, dirbęs pastoracinį darbą Švč. Marijos Gimimo, Šv. Kryžiaus, Šv. Jurgio lietuvių parapijose. Taip pat yra daug dirbęs su Lietuvos vyčių organizacija.

Naujas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas gimė 1917 metų liepos 3 dieną, kunigu įšventintasi 1941 metų gegužės 3 d.

Dabar toje parapijoje bus du Zakarauskai — ten dirba ir kanauninkas Vaclovas Zakarauskas.

Streikas Britanijoj tęsiasi

LONDONAS. — Uostų darbininkų streikas gali išsiplėsti į didesnį streiką, paliesti ir kitas industrijos sritis, jeigu vyriausybė panaudos kariuomenę laivams iškrauti.

Streikas palietė 47,000 uostų darbininkus, 35,000 kareivių jau paruošti ir kiekvienu metu gali pradėti darbą, pirmoj eilėj iškrauti tokias prekes, kurios labiausiai reikalingos — maisto produktus.

Uostų darbininkai reikalauja pakelti atlyginimą iki 48 dolerių savaitei, vietoj dabartinių 27.92 dol.

WASHINGTONAS. — Amerikos ambasadorius P. Vietname Bunker ir taikos derybų naujasis vadovas ambasadorius Bruce vakar atvyko į Washingtoną. Jiedu susitiks su prezidentu, dalyvaus saugumo tarybos posėdžiuose.

Bunker buvo prašęs dar pernai nuo ambasadoriaus pareigų jį atleisti, bet Nixonas randa jį esant labai tinkamu savo pareigose ir jo nenori išleisti. Jam dabar 76 metai.

KALENDORIUS

Liepos 20 d.: šv. Česlovas, šv. Jeronimas, šv. Severa, Alvydas, Aukštuolė.

Liepos 21 d.: šv. Laurynas, šv. Prakseda, Rimvydas, Rasutė.

Saulė teka 5:32, leidžias 8:21.

ORAS

Chicagoje ir apylinkėse: daugiausia debesuota, galimas lietus, vėsiau, temperatūra virš 70 laipsnių.

Sporto Apžvalga

Redaguoja J. SOLIŪNAS

6641 So. Albany Ave., Chicago, Illinois 60629

Pasaulio futbolo pirmenybės

ŽAIDĖJAI, ŽIŪROVAI IR SPORTINĖ DVASIA

P. GANVYTAS

IX pasaulinės pirmenybės jau priklauso istorijos puslapiams. Baigminiame turnyre Meksikoje sužaistos 32 rugtynės, iš kurių tik vieni brazilai laimėjo visus 6 savo susitikimus. 5-iais laimėjimais pasipuošė vokiečiai, tepelnę trečią vietą. Vicemeisteris Italija telaimėjo tris kartus — prieš vokiečius, meksikiečius ir švedus; su Urugvajumi ir Izraeliu sužaidė lygiąsias be įvarčių ir nusilenkė brazilams.

Maža netikėtumų

Šiose pirmenybėse nematėme tokių netikėtumų kaip Urugvajaus rinktinės laimėjimo prieš brazilus finale 1950 metais, Šiaur. Korėjos rinktinės sėkmingo pasirodymo Anglijoje 1966 metų pirmenybėse. Tik italai savo vienu įvarčiu pelnydami savo grupės laimėtojo vardą nustebino visus, ypač tuo, kad beveik be įvarčių tai buvo galima atsiekti.

Įdomu tai, kad šiose pirmenybėse pirmoje fazėje aiškiai dominavo gynyba, nes įvarčių vidurkis per rungtynes tebuvo 2,5, gi antroje dalyje visi pradėjo intensyviai golų medžioti ir vidurkį pakėlė iki 4,2 per rungtynes. Iš viso įmušti 95 įvarčiai, kas sudaro pirmenybių rungtyninį 3 įvarčių vidurkį. Tuo šios pirmenybės įvarčių žvilgsniu gausesnės už 1962 metais Chilėje ir 1966 metais Anglijoje įvykusias žaidynes.

Sekmingiausiu įvarčių medžiotoju buvo už Bayern Muenchen žaidžiąs Gerhard Mueller, 10 kartų nugalėjęs priešininkų vartininkus, 2 kartus pasiekdamas po 3 įvarčius per rungtynes. Jam matyt 13 numeris neša laimę, nes tai skaičius, kuriuo buvo paženklinta jo uniforma. Nors FIFA ir leido žaidėjams, kuriems buvo priskirtas 13 numeris, jo nenešioti, Mueller to nesibijojo ir 13-tas numeris vokiečių rinktinėje greitai tapo visų vartininkų baimės šaltiniu. Brazilas Jairzinho su 7 golais ir Cubillas — Peru su 5 įvarčiais sekė Muellerį. Iš viso garbe per pirmenybes pasiekti bent vieną įvartį pasipuošė 52 žaidėjai iš 352 dalyvavusių sportininkų. Patį pirmą pirmenybių įvartį įmušė bulgaras Dermendjiev, 13-oj minutėj prieš Peru, gi paskutinį golą įmušė brazilų rinktinės kapitonas Carlos Alberto, puikią Peles pasuotę 86-oj minutėj, paversdamas impresyviu įvarčiu prieš italus.

Rytų Europos įtaka

Tradiciškai dėl pirmavimo futbole varžosi Pietų Amerika su Europa. Šį kartą pietiečiai vėl perėmė vyravimą, 5-ta kartą tapdami meisteriais, gi europiečių laimėjimų virtinė sustojusi ties 4. Nors finale susitiko lotynų temperamento komandos, įdomu pastebėti, kad pirmaujančių žaidėjų tarpe slavai vaidina reikšmingą rolę. Be Sovietų Sąjungos, Rumunijos, Bulgarijos ir Čekoslovakijos rinktinių (kas jau sudaro visą ketvirtį baigmės turnyre dalyvavusių komandų), ne vieną iškilų slavų kilmės žaidėją rasime ir kitų kraštų rinktinėse. Už Vokietiją žaidžią Grabowski ir Libuda, garsusis Urugvajaus vartininkas Mazurkewicz — tai keli ryškūs pavyzdžiai.

Geriausi žaidėjai

Už puikią sportinę laikyseną aikštėje Fairness pokalą laimėjo Peru rinktinė; per 4 rungtynes nei vienas šios komandos žaidėjas nesusilaukė pastabos iš teisėjo. Be pastabų sužaidė ir Maroko bei Bulgarija, tačiau šios rinktinės težaidė po 3 rungtynes. Blogiausi šiuo atžvilgiu pasirodė sovietai, gavę 6 minusinius taškus per 4 rungtynes.

40 futbolo ekspertų dalyvavo apklausinėjime nustatyti geriausius žaidėjus. Jie visi išvardino Pelę, jo kolegą Jairzinho ir vokietį Mueller. Geriausią vienuolikę, pagal 4:3:3 sistemą, sudaro (skliausteliuose surinktų balsų skaičius): anglas Banks (17); Carlos Alberto (brazilas — 20), Schesternew (SSSR — 14), Moore (anglas 17), Cooper (anglas — 20); Beckenbauer (Vokietija 31), Gerson (brazilas 27), Rivelino (brazilas — 29); Jairzinho, Mueller ir Pele (po 40). Iš viso, šie ekspertai suminėjo 26 žaidėjus, gi pačiu geriausiu išrinktas garsusis brazilas Pele.

Atsarginių suolus per visas pirmenybes trynė tokie garsūs žaidėjai kaip sovietų vartininkas L. Jašim, jau 41 metų, ilgą laiką skaitomas geriausiu pasaulyje, nuo 1958 metų pasaulinėse pirmenybėse dalyvavęs, puolikas P. Rocha, Urugvajus, dėl kurio susižeidimo šios rinktinės puolimas niekad tinkamai nesugebėjo išsivystyti.

Narkotikai

Dėl įtarimo, kad kai kurie žaidėjai galėtų naudotis chemikalinėmis priemonėmis savo pajėgumą suintensyvinti, žaidynių rengėjai įvedė taip vadinamą "doping test". Prieš kiekvienas rungtynes po 2 žaidėjus iš kiekvienos rinktinės, parinktus šancu, tikrino daktarų komisija. Pačiose pirmose brazilų rungtynėse patikrinimo burtai teko Pelei, anglų tarpe pirmasis patikriniman turėjo stoti garsusis Bobby Charlton, sužaidęs berods 105 tarpvalstybines rungtynes. Nei vienu atveju nerasta nei mažiausia chemikalų žymė pas žaidynių dalyvius, nors prieš vienas italų rungtynes plačiai buvo pasklidę gandai, kad pasinaudota narkotikais.

Įdomiausiomis rungtynėmis laikomas italų ir vokiečių susikibimas dėl teisės dalyvauti finale. Per reguliarų laiką sujaidę 1:1, per pratęsimą italai dar sugebėjo pelnyti 3 įvarčius, gi vokiečiai 2 kartus kamuolį patupdė į priešininko vartus. Rungtynės buvo tokios įdomios ir intensyvios, kad jų metu iš Acapulco kalėjimo pabėgti pavyko 23 kaliniams. Brazilų susitikimas su anglais, užsibaigęs 1:0 pietiečių pergale, buvo kitas žaidynių deimančiukas, daugelio laikomas tikruoju finalu. Ypatinga įtampa pasižymėjo ir vokiečių laimėjimas prieš anglus; nors jau 0:2 atsilikę, jie visgi sugebėjo išlyginti ir pratęsime Muellerio įvarčių atsirevanšavo už 1966 metuose pralaimėtą finalą.

Žiūrovai

Jei provincijos miestuose pravestos pirmosios fazės rungtynės ir nesutraukė pilnų stadionų — ne vieną kartą jie buvo tik apypilni, nors ir tetalpintų 30,000, tačiau Meksikos mieste beveik visada Aztec stadionas buvo pilnas. Šiaur. Amerikos spaudoje paskleistos AP žinios ne visada atitiko realybę, nes šias eilutes rašančiam teko vėliau spaudoje matyti pranešimą, kad kovoje dėl trečios vietos tebuvę 20,000 žiūrovų, tačiau negalėčiau įsivaizduoti, kaip prie geriausių norų dar būtų buvę galima patalpinti 28,000 žmonių, stadione, kuris jau buvo pilnas. Žinoma, daugiausia žiūrovų buvo atidaryme ir finale, kad žmonių masės užėmė ne tik kiekvieną vietą, bet ir kiekvieną stadiono laiptelį.

Šis stadionas ultra-modernus. Į ložes galima tiesiai privažiuoti su savo mašina. Jų prieškambariai be tualeto, šaldytuvo dar turi ir televizijos aparatą. Šios 751 ložės stadione buvo nuomojamos 100 metų už $25,000 Tuo sutelkta nemažai kapitalo, kas ir įgalino pastatyti puikų stadioną.

Sportinė dvasia

Nors dauguma dalyvių buvo profesionalai, sportinė dvasia vyravo per visas pirmenybes. Gražiu kontrastu prieš tai įvykusiam baigmės turnyrui, iš aikštės nebuvo pašalintas nei vienas žaidėjas. Labai dažnai po rungtynių žaidėjai pasikeisda vo savo marškinukais, kaip bendravimo gestą. Išskyrus vargšus anglus, kurie su meksikiečiais nepajėgė užmegzti šiltesnių ryšių, dauguma rinktinių buvo šeimininkų labai šiltai sutikti. Tokiame Leone, kur vokiečiai dalyvavo savo grupinėse varžybose, vietinis laikraštis vieną dieną visą pirmą puslapį atspausdino vokiečių kalba. Pa našių gestų iš meksikiečių pusės buvo daug. Brazilai buvo taip patenkinti savo viešnage Guadalajaroj, kad jie žadėjo sa vo vyriausybės prašyti parinkti brazilų miestą ir jam duoti tą patį vardą.

Sportuojame Dainavoj. Nuotr. V. Kauliaus, SJ.

Karibų jūroje 50 pėdų po vandeniu gyvena penketas mokslininkių. Čia viena jų daro eksperimentus, išėjusi iš pagrindinio tanko jūros dugne.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— *Ignas Žalys* pasidalijo pirmą vietą Kanados "Mount Royal Open" turnyre su C. Coudari: abu surinko po 4½ taško iš 5 galimų. Žalys įveikė Szwaroneką, Chromei, D. Stoll ir McGill universiteto čempioną L. Williamsą. Lygiomis sužaidė su buv. Kanados jaunių mesteru R. Rubinu. Dalyvių buvo 44.

— *Lietuvos atstovės* M. Kartanaitė ir A. Steponaitytė neįstengė kvalifikuotis į baigmines Sovietų moterų pirmenybes. Pirmoji dalyvavo Tartu, antroji Minsko pusfinaly.

— *Algis Makaitis*, įsijungęs į So. Bostono LPD šachmatų klubo turnyrą, sudorojo iki šiol pirmaujantį A. Leonavičių ir šių eilučių autorių, ir atrodo, kad netrukus taps turnyro lyderiu. Leonavičius turi 3-2, Makaitis 2-0.

— *MSCA organas* "Chess Horizons" liepos-rugp. nr. paskelbė galutiną lentelę Bostono tarp klubinių "Championship Division": Boylston 9½, Harvard 5, Cambridge II 4, Lithuanian 4, M.I.T. 3½ ir Cambridge I 3 tš. Matosi, kad Boylstono komanda yra išskirtino pajėgumo, kitos penkios veik vienodos jėgos.

— *Worcesterio lyga* nori atgaivinti savo veiklą po poros metų pertraukos. Organizacinis susirinkimas šaukiamas rugp. 1-2 d. YMCA patalpose.

Šios lygos varžybose gana sėkmingai kovojo lietuvių komanda — Maironio Parkas. Būtų gera, kad Maironio Parko komanda vėl susiorganizuotų ir dalyvautų naujose varžybose. Derėtų į Maironio Parko komandos eiles įjungti mokslus einantį jau nimą.

— *Į JAV atviras pirmenybes* Bostone rugp. 9-22 suplauks per 300 dalyvių. Iš Europos atvyksta didmeisteriai: čekas Kowalek, belgas O'Kelly ir rumunas Georgiju. Be to, atvyksta Brazilijos moterų čempionė Gordoso ir Anglijos — Donna Dobson. Iš Montrealio žada atvykti Ignas Žalys; anksčiau jis planavo dalyvauti Kanados p-bėse, dabar nori rungtis JAV p-bėse.

— *Australijos* šachmatų federacija paskelbė Australijos žaidėjų "Ratings".. Pirmųjų dvidešimties žaidėjų sąraše randame 4 baltiečius: 2. L. Endzelins 2340, 7. A. Lemežs 2210, 11. K. Ozols 2150 ir 14. R. Arlauskas 2130.

Kazys Merkis

Pasaulio gražuolė Marisol Contreras, 20 m., vykdama į savo kraštą Puerto Rico, entuziastingai sveikinama tautiečių, jai sustojus kelioms dienoms New Yorke.

JEIGU JUMS REIKIA GRAŽIŲ VIZITINIŲ KORTELIŲ, kreipkitės į "Draugą", kuris spausdina tokius dalykėlius gražiai, greitai ir prieinama kaina.

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PARDUODAMI
IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western Tel. GR 6-4421

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiad. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepia, skambinti 374-8013

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštadieniais 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir Šlapumo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perką pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
J. LIEPONIS
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LUdlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays and days before Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription: $17.00 per yr. in Cook County, Illinois, $15 per year outside Cook County, $18 foreign countries.

Prenumerata:	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn.
Cook County, Illinois	$17.00	9.00	5.00	2.00
Kitur JAV	$15.00	8.00	4.50	1.75
Kanadoj ir kitur užsieny	$18.00	9.50	5.50	2.25

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymus

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:30.

• Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais — 8:30 — 12:00

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr., penkt 1-5. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų-rezid. — PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKLA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 6 val vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambint 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12 - 4 val. p. p., 6 - 8 val. vak., šeštad. 12 - 2 val. p. p., trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p.p.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. išskyrus trečiadienius
šeštadieniais 12 iki 4 popiet.
Atostogose iki rugpiūčio 2 d. Skubiam reikalui esant kreiptis į dr. F. Kauną.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Priima tik susitarus
Valandos pirmad., ketv. 5—8 val. antrad. 2—4 val.

Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. 1 penkt. 2 — 8 p. p.
Antrad. ir ketv. 9 — 11 v. r.
ir 4—8 p. p. šeštad. 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val., pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v r. iki 9 v v. Treč. ir šeštad. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ŽIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Priima ligonius tiktai susitarus — (By appointment)
Atostogose nuo liepos 18 d. iki rugpiūčio 10 d.

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: anrad. nuo 2-5 popiet, ketvirtad. nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val iki 2 val. p.p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.: antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p.p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. ŠTRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2—8 v. v., penktad. 10—12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimėja ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 val. vak.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antrad., ketv. 6—8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2—4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4856
Val.: pirmad., antrad. penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro šeštadieniais 11-1 val. popiet.

SKELBKITĖS "DRAUGE".

Prieš bendrą priešą

SUJUNGTOMIS JĖGOMIS

Pereitą savaitę, liepos 12-18 dienomis, šiame krašte jau vienuoliktą kartą buvo minima pavergtųjų tautų savaitė. Daugely krašto vietų ji buvo tinkamai — pavergtųjų kilmės ir vietinių žmonių demonstracijomis, susirinkimais, atitinkamais plakatais, straipsniais spaudoje, kalbomis per radiją ir kitu būdu atžymėta. Nors didžiausi šios savaitės ruošos iniciatoriai buvo dažniausia naujieji ateiviai, tačiau reikia pasidžiaugti, kad visur buvo rasta šio krašto ir visuomenės aukštų vadovų parama, pritarimas. Jų padrąsinantis žodis ir veikla mūsų reikalui buvo nuoširdžiai priimta. Šia proga pagirtinas JAV prezidentas R. Nixonas, paskelbęs atitinkamą proklamaciją, gubernatoriai ir miestų burmistrai, panašius dokumentus paskelbę ir paraginę šio krašto piliečius domėtis nelaimingaisiais.

Nors šio krašto tam tikra visuomenės dalis, taip pat ir kai kurie jos atstovai, net kongresmanai su senatoriais kartais ir nepasižymi politiniu apdairumu, retkarčiais ne Amerika, bet savo priešą paremdami, tai vis dėlto JAV prezidentai ir aukštosios politkios vadovai yra apdairūs ir iš esmės palankūs pavergtiesiems. Ilgametis karas Pietryčių Azijoje, kur JAV ne tik ekonomišku būdu, bet ir savo karių krauju energingai gina Indokinijos tautų laisvę, yra gražus pavyzdys, kad Amerika nuoširdžiai rūpinasi užkirsti kelią tolimesniam komunizmo plitimui.

Tačiau pavergtoms tautoms ne nuo šiandien aišku, kad nei JAV, nei kitos didžiosios valstybės Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvės ginklu negynė ir vargiai jau kada gins. Praktiškai pasitenkinama pavergtųjų tautų okupacijos de jure nepripažinimu ir panašiais pareiškimais.

*

Kai kalbame apie pavergtąsias tautas, prieš mūsų akis stojasi didžiojo pavergėjo vaizdas, kurio vardo nebetenka ir minėti — tiek jau jis pasaulyje gerai žinomas.

Tai stipri neokolonialinė rusų imperija, I pasaulinio karo pabaigoje išaugusi ant carinės Rusijos griuvėsių ir ypač II pasaulinio karo metų ir pokario metais sustiprėjusi naujomis kolonijomis bei dominijomis (satelitiniais kraštais).

Tautų pavergimas nevyko tai kiu būdu, nes nė viena jų laisvu būdu nesutiko atsisakyti savo laisvės. Naujosios komunistinės imperijos kūrėjas Leninas buvo įžvalgus politikas. Jau 1917. XI.15 jis iškilmingai paskelbė deklaraciją, skirtą visoms Rusijos tautoms. Pagal tą pareiškimą visos carinės Rusijos valdytos tautos yra lygios ir suverenines. Joms duota teisė apsispręsti ar toliau pasilikti Rusijos sudėtyje — sąjungoje ar iš jos išeiti.

Tuo metu bolševikų sistema dar buvo silpna, rusai kovojo savo tarpe ir ne visur galėjo prieš pavergtas tautas pavartoti jėgą. Šią progą tuojau išnaudojo pavergtieji — tautos rinkosi laisvę ir nepriklausomybę. Nepriklausomomis valstybėmis jau 1917 m. pabaigoje pasiskelbė: Uralo totoriai (XI.12), Suomija (XII.6). 1918 m. laisvomis respublikomis pasiskelbė: I.22 — Ukraina, II.16 — Lietuva, Kubanės kazokai (vėliau paskelbė sąjungą su laisvąja Ukraina), II.24 — Estija, III.25 — Gudija, gegužės 5 — Dono kazokai, V.11 — Šiaurės Kaukazės, V.26 — Gruzija, XI.11 — Lenkija, XI.18 — Latvija; 1920. IV.4 nuo Rusijos atsiskyrimą ir nepriklausomybę paskelbė Tolimųjų rytų demokratinę respublika (Sibiras), 1922.IV.15 — Turkestanas. Visa eilė tautinių judėjimų buvo ir kitų rusų pavergtų tautų tarpe.

Mums jau gerai žinoma, kad šiandieną nė viena iš anksčiau minėtų tautų savo nepriklausomybės nebeturi. Sustiprėjus bolševizmo fizinei galiai, komunistams pavyko prievartos būdu pavergtas tautas vėl į vergiją susigrąžinti. Jų visų laisvės blykstelėjimas tebuvo keli mėnesiai ar tik metai, kiti. Tik Pabaltijos šalims ir Lenkijai buvo lemta porą dešimtmečių laisvais išgyventi. Lenino "tautų laisvės" praktika buvo vienoda ir visoms tautoms lygiai kieta. Sovietinė Rusija virto pavergtųjų tautų kalėjimu ir juo ligi šiol tebėra.

*

Tačiau pasaulyje nieko nėra amžino. Ateina laikas — sugriuna ir kalėjimai. Toks likimas, be abejo, ištiks ir bolševizmo sukurtą tautų kalėjimą.

Šiandeni neturime duomenų, kad sovietinio kalėjimo sprogimo laiką galėtų priartinti Ameirka ar kuri kita laisvę mylinti šalis. Politikoje nėra sentimentų. Kažin ar kada nors pasaulyje kuri nors didelė tauta nesavanaudišku būdu būdu kovojo dėl kitos tautos laisvės. Vargiai tai bus ir ateityje. Pavergtoms tautoms nesiryžta padėti ir Jungtinės tautos ar joms panašios organizacijos.

Tačiau yra būdų pavergtiesiems sau laisvę išsikovoti. Tai pačių pavergtų tautų žmonių vienybė. Kiekvienas milžinas turi savo Achilo kulnį — silpną vietą. Sovietinio milžino silpnybė yra faktas, kad 45 procentai, taigi beveik pusė visų šalies gyventojų, yra ne rusai, o kitų tautybių žmonės. Pagaliau ir patys rusai toli gražu ne visi bolševikai. Nieko nėra pavojingesnio sovietams kaip jų pačių pavergtųjų tautų artėjimas ir stiprėjimas išsivadavimo kovai. Pavergtų tautų savaitei pasibaigus išsilaisvinimo kovą turi ypač sustiprinti patys pavergtieji. Mums net kartais išrodo, kad pavergtieji perdaug dėmesio skiria ir perdaug laukia pagalbos iš ten, iš kur ji sunkiai bus gaunama arba negaunama, tuo tarpu permažai yra išnaudojamos savosios galimybės. Gal būt daug didesnis veiksnys čia yra pačių pavergtųjų energinga veikla, jungtinė talka ir visos jų sutelktinės pastangos iš bendro priešo jungo išsivaduoti.

b. kv.

Spaudoj ir gyvenime

VARGAI SU DUONA LIETUVOJE

Į raudonuosius dvarus suvaryti ūkininkai neturi sąlygų patys kepti duoną, o perkasi iš kepyklų. Bet čia nemažai apsunkina įsivyravusi netvarka. "Tiesa" nr. 143 birž. 23 dieną taip aprašo Kuršėnų duonos fabriką:

"Jo teritorijoje netvarka, kiemas neasfaltuotas, tame pačiame kieme yra Lietkoopsąjungos Šiaulių autobazės garažas. Su tuo susitaikė Šaulių rajkoopsąjungos vadovai, rajono vykdomasis komitetas ir rajono sanitarinė-medicininė tarnyba. Įmonės įrengimai pasenę, todėl čia iškepti batonai yra nestandartiniai. Jau eilę metų fabriko direktorė S. Šumskienė siunčia paraiškas, reikalauja kvietinių gaminių formavimo agregatų, plikymo mašinos ir kitų technologinių įrengimų, tačiau jų negauna. Fabrikas tapo savotiška miltų saugykla. Čia savo produkciją gabena kone visi Lietuvos malūnai.

Radviliškyje, Šeduvoje sandėliai tušti, ypatingai trūksta aukštos rūšies miltų, į gamybą neįmanoma paduoti miltų mišinio. Kokios priežastys? Juk visos šios įmonės priklauso tiems patiems Lietkoopsąjungos vadovams?

Radviliškyje su įrengimais ta pati padėtis, kaip ir Kuršėnuose. Jie įdiegė tik vienintelį naują asortimentą — "Aukštaičių" duoną, kurios receptūrą sukūrė Lietkoopsąjungos duonos pramonės specialiastai. Tačiau, kadangi įrengimai susidevėję "Aukštaičių" duoną kiekvienam pirkėjui reikia sverti. Visi mechanizuoti duonos fabrikai jau seniai atsisakė svorinės produkcijos.

Joniškio duonos kombinato fabrikas visiškai mechanizuotas, produkcija atitinka standarto reikalavimams, tačiau jam priklausantis Žagarės duonos-pyrago cechas yra vienas seniausių ir primityviausių duonos cechų Lietkoopsąjungoje. Jame nėra jokio mechanizavimo. Prieš 100 metų kaimo bovutės taip kepė duoną, pyragą, riestainius, taip juos kepa ir šiandien. Ceche pastatyta ir sumontuota riestainių formavimo mašina, kuria visuose Tarybų Sąjungos didžiausiuose miestuose gaminami traškučiai, riestainiai, stori įvairių pavadinimų riestaniai, tačiau žagariškiai šios mašinos kažkodėl nenaudoja."

J. Žvilb.

AMERIKOS PLANAS IZRAELIO REIKALU

Prieš ir už Izraelį nuotaikos Amerikoje

DR. KAZYS SRUOGA

Birželio mėn. 25 d. Amerikos užsienio reikalų sekr. William P. Rogers, paskelbė naują Amerikos planą, kurio tikslas teisingu ir taikingu būdu išspręsti Izraelio-Arabų ginčą ir tuo būdu išvengti Amerikos ir Sovietų Sąjungos kariško susikirtimo. Aišku, per daug mažai laiko dar praėjo, kad jau būtų galima tikėtis kokių nors ypatingų to plano rezultatų. Ir vis dėlto tas planas skubiai ir realiai veikia, matomai — viešai, o svarbiausia nematomai slaptai. Iš tokių matomų rezultatų tektų paminėti faktą, kad Sovietų Sąjunga jau pasiskubino patiekti savo kontraplaną tam pačiam reikalui. Egipto Nasseris jau daugiau kaip savaitė vieši Maskvoje ir nėra abejonės, tariasi kaip reaguoti į Amerikos planą. Izraelis jau kreipėsi į Egiptą siūlydamas nedelsiant pradėti pasitarimus apie tai kaip pradėti tikrasias derybas. Bet gal pats įdomiausias dalykas, tai kaikurių Amerikos aukštų pareigūnų — valdininkų vieši pareiškimai Izraelio ir arabų reikalu.

"Išmesime Sovietų lakūnus iš Egipto"

Tenka spėti, kad Izraelio atstovai karštai įrodinėjo Amerikai, kad viešas Amerikos plano paskelbimas labai susilpnino Izraelio derybinę poziciją su arabais. Toks Izraelio tvirtinimas gali turėti rimtą pagrindą. Ir štai kas atsitinka. Prezidento Nixono vyriausias patarėjas Amerikos užsienio politikos ir jos saugumo reikalams prof. Henry Kissinger (Vokietijoje gimęs žydas) pareiškė spaudos atstovams, kad Amerika išmes sovietų lėktuvus iš Egipto. Daug kas labai nustebo. Daug kam atrodo, kad toks aukšto Amerikos pareigūno pareiškimas per šiurkštus, ne laiku ir ne vietoje. Toks pareiškimas galįs dar labiau paskatinti Maskvos karinguosius sluoksnius parodyti, kad lakūnus išmesti be karo nėra įmanoma. Pats prezidentas Nixonas televizijoje pasakė, kad Amerika sunaikins arabų užmačias sugrūsti Izraelį į jūrą. Arabams toks pareiškimas pasirodė labai nedraugiškas ir per daug pro-Izraeliškas. Savaime suprantama, visi šitie savotiški pareiškimai Izraeliui labai patiko ir milžiniškai sustiprino jo karingumą.

Symington ir Sisco taip pat advokatavo Izraeliui

Liepos 12 d. dviejose atskirose televizijos programose pasirodė du labai atsakomingi Amerikos pareigūnai ir politikai. Vienas iš jų yra senato Amerikos gynimo komiteto pirmininkas senatorius Stuart Symington, kitas tai pats Sisco, užsienio reikalų sekretoriaus pavaduotojas Art. Rytų reikalams. Šitie abu pareigūnai labai primygtinai kalbėjo apie Amerikai gręsiantį pavojų iš Sovietų Sąjungos pusės ir beveik neužsiminė apie to konflikto ryšį su Izraelio-arabų ginču. Lengvai galėjo susidaryti įspūdis ,kad ne Amerika gelbsti Izraelį iš nelaimės, bet Izraelis labai ištikimai padeda Amerikai išvengti karo su sovietais. Būtų demagogija tvirtinti, kad Amerika neturi ten jokių savo interesų ir kad sovietai visai nesudaro jokio pavojaus Amerikai. Taip pat suprantama, kad yra negerai perdaug aiškiai versti Izraelį ieškoti taikos su arabais. Tatai gali labai "pakelti galvas" arabam ir padaryt juos dar labiau nesukalbamais. Bet ar tokie pareiškimai ir spaudos pranešimai nepakenks Rogers paskelbtojo plano įvykdymui? Pagaliau argi visa Amerikos visuomenė taip besąlyginiai pasišvenčia Izraelio reikalui? Juk Amerikoje yra per 200 milijonų gyventojų, o žydų tik 6 milijonai.

Amerikos ir Izraelio "bendras planas"

Tačiau aukščiausiąjį rekordą proizraelinės propagandos srityje pasiekė Chicagos dienraštis "Sun-Times", paskelbdamas savo pirmutiniame puslapyje straipsnį, pavadintą "JAV ir Izraelio bendras planas sutvarkyti sovietų įsitvirtinimus". Straipsnis ilgokas. Svarbiausia žinia yra maždaug tokia. JAV ir Izraelis susitarė, kad Izraelis gali ir toliau Egiptą pulti, esant reikalui, net gi stiprinti tuos puolimus. Tėra tik vienas aprubėžiavimas. Izraelis neturi skristi giliau į Egiptą. Per sekančias dvi savaites Amerika spaus Maskvą priimti jos planą. Jei Maskva tinkamai nereaguos, tai Amerika pradės sustiprintai tiekti lėktuvus Izraeliui ir tiekti tokią pagalbą, kokia gali būti reikalinga". Laikraštis nepasako, kas bus, jeigu Maskva tokiam ultimatumui nepasiduos ir tik sustiprins savo pagalbą Egiptui?

Amerikos visuomenės nuotaikos

Nuomonių tyrimo įstaigos dar nėra paskelbusios savo duomenų Izraelio-arabų reikalu, to dėl spėliojimams nėra pakankamai pagrindo. Bet keletas faktų iš Amerikos liberalinių politikų nusiteikimo gali duoti šiokį tokį supratimą. Šiuo laiku Amerikoje labai balsiai propaguojama idėja, kad Amerika negali ir neturi būti viso pasaulio policininkas, neturi ir negali ginti visų tautų nuo komunizmo. Juk net keletas labai ryškių senatorių (kraštutinių liberalų) aiškiai sakė: jei Azijos tautos negali save apginti nuo komunizmo, tegu įsigali tenai komunizmas. Amerikai nuo to neatsiras joks pavojus. Tai, žinoma, nepagrįstas tvirtinimas. Bet ar negalės būti pritaikintas toks pat 'principas" Izraeliui. Jei Izraelis nepajėgia nuo komunistų apsiginti, tai Amerika čia niekuo nekalta ir ji (Amerika) niekam ir niekur šioje srityje nėra įsipareigojusi. Šitoks šiurkštus argumentas prieš pagalbą Izraeliui pasidaro dar pavojingesnis, kai daug kam yra gerai žinoma, kad daugelis Amerikos žydų tokiai politikai Azijos atžvilgiu pritaria tik, žinoma, daro išimtį Izraeliui. Be to gi yra žinoma, kad Amerikos žydų jaunimo tarpe vis daugėja asmenys, kurie pritaria Maskvos ir Pekino linijai ir net viešai remia Palestinos išlaisvinimą iš Izraelio okupacijos.

Mėgstama nurodyti į labai reikšmingą faktą. Sakoma, kad kol kas Amerikai arabų nafta nereikalinga. Amerikos bendrovės ir pavieni biznieriai daro puikiausius biznius arabų valstybėse. Bet, esą, Amerikai rūpi Europa ir Japonija. Europai arabai patiekia net 80% jos naudojamos naftos, o Japonijai dar daugiau — 90%. Nuogąstaujama, kas atsitiktų jei ten įsigalėtų Maskvos raudonieji. Tai Amerika gindama Izraelį tartum tuo pačiu kovoja už Europos ir Japonijos ateitį. Čia vėl ta pati ironija. Kodėl Amerika turi rūpintis Europa ir Japonija? Kodėl Europa ir Japonija pačios nesirūpina ir neteikia kariškos paramos Izraeliui, bet ir nepritaria Amerikos Izraeliui duodamai paramai. O jeigu kiltų JAV ir Sovietų Sąjungos karas dėl Izraelio, tai, pagrįstai, galima spėlioti, kad čia minimos valstybės, geriausiu atveju, liktų neutralios, taip pat, kaip jos yra neutralios Vietnamo kare.

Užkulisis atrodo kitaip

Žinant visus šituos faktus ir Amerikos užsienio politikos tendencijas atrodo, kad Amerika dar nesuspėjusi galutinai išsipainioti iš Vietnamo karo, nerizikuos sau įsigyti daug nepatogesnį "Vietnamą" Palestinos žemėje. Kai kurie karingi pareiškimai ir spaudos nuostabūs pranešimai tikriausiai yra tik priedanga labai taikos siekiantiems veiksniams užkulisiuose. Šitokią padėtį žino Sovietai, gerai supranta ir Izraelis. Ar gi gali Izraelis tikėtis nugalėti 80 milijonų arabų, pats teturėdamas tik 3 mil. žmonių? Kad ir geriau sieji Amerikos ginklai ir lėktuvai negali garantuoti Izraeliui pergalės. Izraelis per ilgesnį kovų laiką tikrai gali pristigti žmonių. Dėlto ir tenka laukti, kad Izraelis, noroms ar nenoroms, sieks taikingo susitarimo su arabais.

Anglijoj sustreikavo uostų darbininkai, pirmą kartą nuo 1926 m. Streikuoja 47.000 krovėjų ir čia matyti, kaip karalienės daiktus krauna krovėjai, gavę leidimą specialiu aktu, karalienei atvykus į Southampton uostą.

Kambodijos moteris laiko savo kūdikį savanorių moterų talkininkių frontui stovykloje, netoli Phnom Penh, visam kraštui įsijungus kovon prieš žiaurią prievartą nešantį komunizmą.

VILNIAUS VYSKUPO UŽRAŠAI

ROMANAS

JONAS DULEBAITIS

9

Ir kai jis kalbėdavo apie savo imperiją ir laivyno šeimininką, kurį jis vadindavo savo tėvu, aš atpažindavau jame Dievą. Tėvas jam kalbėdavo apie gilią imperijos reikšmę žmonių gyvenimui. "Ir kūdikis, kurį tu supi lopšyje, yra praradęs kai ką iš savęs, jei jis nėra dovana imperijai. Ir kas yra vaikas, jei jis nėra iš imperijos, jei tu nesvajoji iš jo padaryti užkariautojo ar architekto?"

Berberas buvo antrojo pasaulinio karo kovotojas lakūnas, žuvęs prie Grenoblio Prancūzijoje. Bet iš tikro jis turėjo platesnių užmanymų. Kartą savo tėvui jis kalbėjo: "Pone, aš noriu kurti iš savo karių diduomenę ir šventyklų grožį, prieš kurį žmonės pasikeistų ir kuris duotų prasmę jų gyvenimui. Kam kurį nors bausti, jei jį galima atversti? Karas yra kaip aklas medis, kuris pramuša savo kalėjimo mūrus, kad tiestųsi į saulę.

Tiesa, šio berbero miestas nėra be įtvirtinimų ir sienų, bet jos turi langus. Už šių langų, gal būt, yra išblyškęs kūdikis, kuris geria pieną ir dar nėra išmokęs melstis, bet jis bus užkariautojas, kuris steigs naujus miestus ir didins jų įtvirtinimus.

Savo mieste berberas norėtų turėti poetų ir kunigų. Į savo armiją jis norėtų žiūrėti greičiau, kaip į dinastiją. "Nes jeigu jūs nutrauksite vieną kartą kontaktą tarp dviejų generacijų, meilė nemirs." Jis laikytų pavojingu dalyku savo imperijoje uždrausti prieš taravimus. Tačiau ir jų leidimas yra galimas tik tada, jei berbero tvarka bus nuolatinė kūryba. Tokiu būdu jis tikisi sukurti džiaugsmą. "Ir kai karalienės duktė išteka, štai, šoka visi žmonės."

Apie šį savo draugą aš turiu padaryti kai kurių paaiškinimų, kad jūs teisingai jį suprastumėte. Iš pirmo susitikimo su juo jis gali atrodyti jums juodas ir dėl to svetimas. Tačiau abu šie įspūdžiai yra klaidingi. Jis nėra nei juodas, nei svetimas. Berberai yra baltos rasės žmonės, tik kokius tris tūkstantmečius išgyvenę Afrikos šiaurėje, dėl to jie atrodo jums kiek pertamsios spalvos.

Antras paaiškinimas, kurį man reikia padaryti, yra tas, kad kai kurie papročiai, gyvi iki šiai dienai berberų tautoje, yra sutinkami ir Lietuvoje, pvz. šeimininko surišimas baigus kirsti rugius, kas liudija senovišką aukojmo apeigą. Šeimininkas tada turėjo išsipirkti savo dovanomis darbininkui. Taigi berberas jokiu būdu nėra mums svetimas. Jis turi dar kitų bruožų, labiau vertingų ir labiau slaptų, bet kurie nėra visiems šiais laikais taip labai suprantami.

Aš šį žmogų sutikau Kalifornijoje, kai jis, gydydamasis praleido ten kurį laiką. Buvo gražu su juo praleisti dienas ir vakarus. Vėliau, kaip prancūzų karo lakūnas, jis išvyko atgal į kovas.

Tačiau jis buvo toks visiškai kitoks. Jis buvo visiškai netoks kaip Didžiosios Lietuvos didikas savo stipriu palinkimu į darbą. Jis buvo visiškai kitoks negu vakarų Europos rašytojas ar teologas, prapuolęs savo privačiuose santykiuose su Dievų ir į imperijos kūrimą žiūrįs, kaip į kažką nepadoraus. Dar labiau jis buvo nepriimtinas tai šviesuomenei, kuri išugdė Napoleoną, nes buvo perdaug ištikimas savo tėvui. Juo labiau jis buvo nepriimtinas liberalinio laisvės sąjūdžio jaunimui, kuris nei imperijai, nei tėvui šilto jausmo neturėjo. Jis buvo ir ne toks, koks yra darbo rūmų šeimininkas, kuris neturėjo tiek kantrybės, kad leistų prieštaravimus ir kad poetą ar kunigą laikytų pozityviu visuomenės įnašu.

Kai aš dabar mąstau apie šį žmogų, man kyla prieš akis visa eilė tų nežinomų ir žinomų vadų, kurie sukūrė Romos imperiją ir kurios įkvėpimo šaltinių istorikai ieškojo indoeuropiečiuose.

AR VILNIUS YRA MIESTAS

Mane aplankė labai įdomi viešnia iš Vilniaus. Tai buvo jauna žydė, panelė, vėliau tapusi krikščione. Mes buvome labai ilgai nesimatę, dėlto mūsų susitikimas buvo labai malonus. Ir iš viso, ar galima sakyti, kad mes buvome anksčiau matęsi?

Aš buvau užaugęs žmogus, kai ji buvo vaikas. Bet per šiuos ilgus 20 metų mes buvome daug visko vienas apie kitą girdėję. Mes buvome ir labai daug išgyvenę. Tiksliau kalbant, išgyvenusi buvo ji. Ji buvo perėjusi žiauriausią žydų Golgotą Lietuvos miestuose. Jos tėvai buvo nužudyti. Ir ji pati buvo buvusi atvesta prie duobės krašto.

Dėlto ji buvo man kažkas daugiau, negu mano bendraamžis žmogus. Ji man buvo žmogus nužudytas, bet gyvenąs miręs, bet prisikėlęs. Kadangi ji man buvo dar artima giminiškai, jūs galite maždaug nujausti, ką man reiškė šis jos apsilankymas. Aš nežinau, ką jis reiškė jai, bet aš jaučiausi kaip dvidešimties metų jaunuolis, bendraująs su mergaite, kuri jam žadėjo daugiau, negu apskritai moteris gali vyrui duoti, Paul Claudel žodžiais betariant.

(Bus daugiau)

Netoli Morrisburg, Ont., nuskendo prekinis laivas su 21 jūrininku. Laivas vežė geležies krovinį.

POVANDENINIŲ LAIVŲ EVOLIUCIJA

Dar senovės laikais jūrininkai troško pažinti jūrų gelmes ir panaudoti tą pažinimą įvairiems savo reikalams.

Graikų filosofo Aristotelio raštuose randama žinių, kad 332 m. pr. Kr. Aleksandras Makedonietis vartojęs savotišką povandeninį laivelį kare su persais. Tai buvęs tuščiaviduris didelis indas, kuris neprisipildydavęs vandens vertikaliai gramzdinamas į vandenį. Tokiuose induose leisdaviesis į jūros gelmes Makedoniečio karys, norėdamas prakiurkdyti priešo laivą. Bet ši priemonė buvo labai primityvi, nevykusi, nesėkminga ir ji beveik nieko bendro neturėjo su šių dienų povandeninių laivų principais.

Laivas ant ratų

Pirmasai povandeninis laivas buvo išrastas 1538 m. Istorikas Bekonas tarp kitako pažymi, jog tais metais Ispanijoje Toledo mieste buvo pastatytas laivas, kuris galėjo nusileisti į jūros dugną ir judėti po vandeniu ant ratų. Deja, smulkesnių žinių apie šį keistą povandeninį laivą istorija nieko plačiau nepasakoja. Tačiau, sprendžiant pagal ano meto laivų statybos techniką, spėjama, kad pirmasis povandeninis laivas buvo pagamintas iš medžio, o jo forma, buvusi statinės ar dėžės formos.

1580 m. anglas Burnas išrado naują povandeninį laivą, kuris galėjo nugrimzti ir vėl išplaukti vandens paviršium. Tai buvo medinė valtis su odiniais, armonikos principo kraštais. Sraigtų pagalba tie odiniai kraštai galėjo išsiplėsti ir susitraukti, tai padidindami, tai sumažindami bendrą visos valties paviršiaus tūrį.. Nusileidžiant po vandeniu valties tūris buvo mažinamas, o norint iškilti į paviršių — didinamas. Kad būtų įmanoma kvėpuoti išradėjas naudojo ilgą medinį vamzdį, kurio vienas galas buvo valtyj, o kitas išleidžiamas vandens paviršiun.

Išradėjai tobulino laivus

Kiek vėliau, 1620 m., olandų gydytojas Kornelis Van Drebelis žymiai patobulino Burno išrastą povandeninį laivą. Drebelio povandeninė valtis buvo nuleista Temzės upės dugnan. Ši valtis irgi buvo medinė, bet jos pranašumas buvo vertingas ta prasme, kad jis galėjo tam tikrų irklų pagalba judėti po vandeniu.

18 šimtmečio gale buvo išrastas metalinis povandeninis laivas. Jį išrado Dovydas Bešnelis, kuris vadinamas povandeninio plaukiojimo tėvu. Jo laivas buvo kiaušinio formos ir vadinosi "Tortin". Laivo viduj buvo vienam žmogui pasitalpinti anga, iš viršaus pridengiama aklinu dangčiu. Tas laivas po vandeniu judėdavo dviejų sraigtinių irklų pagalba, varomų ranka. Nugrimzdimas dugnan buvo vykdomas pripildant vandeniu du metalinius rezervuarus, o iškilimas į paviršių—tą vandenį išleidžiant.

Bešnelio "Tortin" buvo panaudotas ir kariniams reikalams. Jo išradimo metu kaip tik vyko JAV karas su Anglija. Bešnelis kreipėsi į amerikiečių kariuomenės vadą Parsonsą, prašydamas panaudoti jo išrastą povandeninį laivą prieš blokuojančius New Yorką anglų laivus. Pasiūlymas buvo priimtas ir padarytas mėginimas. "Tortin" pasiėmė statinaitę parako, atitinkamai ją paruošė minos paskirties darbui ir mėgino susprogdyti karo laivą "Iglą". Bet tasai bandymas nepasisekė, nors "Tortin" ir buvo palindęs po "Iglo" apačia.

18 amžiaus būvyje buvo ir daugiau mėginimų išrasti tobulesnių povandeninių laivų. 1795 m. Armanas Mezeras pateikė prancūzų vyriausybei savo projektą, pagal kurį povandeninis laivas turėjo būti varomas garo mašina. Be to, pažymėtina, kad vieno prancūzo Fultono išrastas povandeninis laivas "Nautilus", kurio viena antra dalis laivo savybių naudojama ir šiandien.

Evoliucija vyko pamažu

Povandeninių laivų tobulėjimas vyko lėtai. Ir 19 amžiuje nedaug tebuvo tikimasi iš jų praktiškos naudos. Tačiau vienas reikšmingas įvykis žymiai sustiprino povandeninių laivų reikšmę ir pagreitino jų tobulinimo darbą. Vienok vykstant Šiaurės ir Pietų valstybių karui Amerikoje, pietiečiai gelbėdami šiauriečių užblokuotus uostus, ryžosi panaudoti laivą "Davidą" su devynių žmonių įgula puolė šiauriečių karo laivą "Hauzatoniką" ir susprogdino. Sprogimo ir laivo skendimo sukelta vandens srovė pagavo nesuskubusį pasprukti "Davidą" ir taip pat jį nuskandino. "Davidas" kad ir žuvo, bet jis atliko labai didelį žygį priversdamas pasaulį susidomėti povandeninių laivų vaidmeniu.

Beveik tuo pačiu metu olandas Van-Elvenas išrado periskopą, kuris įgalino stebėti esant po vandeniu tai, kas dedasi vandens paviršiuje. Pirmas šį išradimą povandeniniams laivams pritaikė rusas Dževeckis, įjungęs į savo povandeninį laivą ir vieno arklio jėgos elektrinį motorą. Jo laivas po vandeniu galėjo plaukti apie 6 mylių greičiu ir galėjo su savim pasiimti dvi minas. Dževeckio patobulintas povandeninis laivas teikė daug gražių vilčių, bet tuometinė caro valdžia jojo darbo neįvertino ir tolimesnei gabaus išradėjo veiklai užkirto kelią.

Šių dienų povandeniniai laivai

Daug dar įvairių valstybių mokslininkai suko galvas, kaip geriau sukonstruoti povandeninį laivą, kad jis sėkmingiau tarnautų praktiniams reikalams. Bet tik 20 amžiaus pradžioje pasisekė surasti pagrindinius šių dienų povandeniniams laivams taikomus principus. Nuo to laiko povandeninių laivų raida vyko nepaprastu ir sėkmingu tempu. Pirmojo pasaulinio karo metu vien Vokietija naudojo apie 400 povandeninių laivų.

Antrojo Pasaulinio karo metu visos valstybės stengėsi turėti kuo daugiausia povandeninių laivų. Jos statėsi didžiulius povandeninius kreizerius, kurie siekė 2900 — 3600 tonų. Tokie laivai pasiimdavo su savim po 13-16 pėdų ilgio ir 1000 svarų svorio torpedas. Taip apsiginklavę povandeniniai laivai, valdomi įgudusių nuostolius. Ypatingai tuo pasižymėjo vokiečių povandeniniai laivai specialistų, įstengia priešo karo vai, kurie torpedomis daug sulaivynui padaryti didžiausius sprogdino anglų karo laivų.

Paviršium plaukių karo laivai taip pat ieško būdų, kaip nugalėti tuos povandeninius siaubus. Jau yra surasta nemaža apsisaugojimo būdų. Naudojamasi tam tikrais aparatais, kurie praneša apie besiartinantį povandeninį siaubą. Ypač sėkmingai čia pasitarnauja žvalgybos lėktuvai. Be to, yra ir daugiau įvairių priemonių gintis nuo tų sunkiai pastebimų siaubų. Tačiau povandeniniai laivai dažnai apeina tas saugojimosi priemones.

J. Mkš.

MISCELLANEOUS

REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja, be tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

"Drauge" galima gauti visokių vizitinių kortelių atspausdintų įvairiom raidėm. Kainos visiems prieinamos. Greitai atliekamas užsakymas.

Kreipkitės į "Draugo" spaustuvę visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gerų prekių didelis pasirinkimas. Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, doler. certifikatai, maistas, akordeonai
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. WA 5-2787

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd Street
Užsieninių ir vietinių auto taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilkikas.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas Juozas (Joe) Juraitis

RADIO PROGRAMA

—o—

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujoj Anglijoj, iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Programą veda **Steponas J. Minkus.** Biznio reikalais kreiptis į: **Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Tel AN 8-0489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.**

FOLLOW SMOKEY'S RULES

CAREFUL to crush all smokes dead out.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

MISCELLANEOUS

DAŽYMAS
Gražai dažau namus iš vidaus ir auko. Valau kilimus ir baldus
Pilna apdrauda
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI.
E. Žukauskas

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, Gyvybės, sveikatos, biznio, automobilių.
Patogios išsimokėjimo sąlygos
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8063

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus
Dengiame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą "tuck pointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.
Tel. — LA 1-6047
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsintuvai.
Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
— Įvairių atstumų —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi "Drauge".

CLASSIFIED GUIDE

CONTRACTORS

NAMŲ REMONTAS IR DAŽYMAS
Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai. Skambinkit po 8 v. v.
TEL: — 476-7163

VACYS CONSTRUCTION CO.
REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINOS IR KITOKI PASTATAI
2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

Heating Contractor
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning — į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius. Turiu ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447

REAL ESTATE

Namas ir taverna. Ramioj, bet pelningoj vietoj Brighton Parke.
4 po 4 kamb. mūr. Central. šild. Garažas. Geros pajamos, gera vieta. Brighton pke.
2 po 4 kamb. mūr. Tik $19,900.
Mūr. bungalow. 6 kamb., įrengtas sklepas. 60 ir Francisco.
1½ aukšto. 6 ir 5 kamb., erdvūs butai. Modern. virtuvės ir vonios. Prie pat Marijos mokyklos.
Insurance — Income Tax
Notary Public
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd St., CL 4-2390

6 kamb. mūr. bungalow prie 67-tos ir California. Gazo šiluma, 2-jų auto garažas. $20,900.
5½ kamb. mūr. bungalow prie 71 ir Rockwell. Gazo šiluma. 2 auto garažas. $18,500.
2 butai po 6 kamb. prie 69 ir Washtenaw. Atskiros gazo karšto vandens šilumos. 2 auto garažas. $27,900.
2-jų būtų po 5 kamb. modernizuotas medinis prie 67 ir Talman. Gazo šiluma. 2 auto garažas. $18,500.
LEONAS REAL ESTATE
INCOME TAX — NOTARIATAS
IMIGRACIJA
2735 W. 71st St. — Tel. 925-6015

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS
Butų nuomavimas — Income Tax
Notariatas Vertimai
APDRAUDŲ AGENTŪRA
BE LL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — PR 8-2233

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas. Daromi ir liūdijimi vertimai. Tvarkomi pilietybės dokumentai. Pildomi Income Tax ir atliekami kitoki patarnavimai.
ŠIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

REAL ESTATE

SALES ▪ MORTGAGES ▪ MANAGEMENT
Alex REALTY
Member of M.L.H.
ALEX SATAS — REALTOR
Main office 5727 W. Cermak Rd., Cicero, Illinois. Tel. OL 6-2233
Turime šimtus namų Berwyne, Ciceroj, Riverside, La Grange Park ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Prašome užsukti į mūsų įstaigą ir išsirinkti iš katalogo.

NERIS REAL ESTATE
Persikėlė į naujas patalpas
3009 W. 63rd STREET TEL. 471-0321

DĖMESIO!

Draugo spaustuvėje galima gauti veltui medinių platformėlių (skids) — dydis apie 3 x 4 pėdų ir 8 col. aukščio. Kreipkitės į Draugo spaustuvę 9 iki 5 v. v

Apsimoka skelbtis DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

HELP WANTED — VYRAI

"Excellent Opportunity"
Immediate openings
AUTO BODY & FENDER MEN
Wanted! Five 1st class metal body and fender men. 50-50 commission, plenty of work. Congenial working cond., steady employment. Good money if you are a go-getter.
2595 Highway 6-50
GRAND JUNCTION, COL.
PHONE — 303-243-3131

AUTOMOBILE MECHANIC
Must be experienced. Weekly guarantee, or, 50% commission. Excellent opportunity for 2 good men.
Phone for Appointment — LI 9-9078

Wanted: INSPECTOR
For incoming materials
DRAFTSMAN
Minimum 2 yrs. experience
CORY CORP.
2100 S. Marshall Blvd.
TEL. — 522-2100

EXPERIENCED MIG WELDER
APPLY
THYBAR CORPORATION
913 So. Kay Addison, Illinois
Phone — 543-5300

HELP WANTED — MOTERYS

CLERK TYPIST
Typing orders and some customer contact. General office work. Variety of duties.
5 DAY WEEK. GOOD STARTING SALARY AND BENEFITS
CALL MR. SPRYS
TECHNICOLOR, INC.
1333 West Argyle Street
PHONE — 275-7800

Reikalinga suaugusi moteris kompanionė vyresnio amžiaus moteriai.
Lengva namų ruoša. Gyventi mažam bute. Šiaurinėj daly prie ežero. Geras atlyginimas ir namai tinkami moteriai. Reikalinga nors kiek angliškai kalbėt. Skambint RO 4-9151, arba rašyti AF — Nr. 288, 225 W. Washington St., Chicago, Ill. 60606

PATTERN MAKER AND CUTTER FOR SLIPCOVERS
High school grad preferred. Must have aptitude for graphic dimensioning. Also matching & cutting fabrics. Will train.
Located Southwest side — bus stop.
247-9001 — Mr. Schindler

SEWING MACHINE OPERATORS
Experienced
AMERICAN GUARD-IT MFG. CO.
1945 N. Fairfield, 3rd Floor

GIRL FRIDAY
For active sales office. Light typing. Full time. Mature. Immediate position. Call for interview.
BRANSON SONIC POWER CO.
Contact Art Zeman — 296-6141

BEAUTICIANS WITH FOLLOWING
For Elegant Beauty Salon.
Steady Work.
JOSETTE COIFFURES
2746 W. Pratt, Chicago, Ill.
973-5440 or after 6 — 693-2601.

GENERAL OFFICE
PONTIAC DEALER
Has interesting position for dependable girl to do light typing and some bookkeeping.
Pleasant air conditioned office. 5 day week. Good starting salary.
APPLY TO MRS. WASH
SULLIVAN PONTIAC
1101 W. DIVERSEY 248-7120

Platinkite "Draugą"

HELP WANTED—VYRAI

PLANT GUARDS
Responsible for protection of property and products. Will be checkink all vehicles & persons in and out of premises. Patrol for fire protection — note hazards and general conditions. We have openings on the 3rd shift.
CALL JOHN LUX AT 626-1200 Extension 337
E. J. BRACH & SON
4656 W. KINZIE ST., CHICAGO, ILLINOIS

Excellent Opportunity! Immediate Opening!
REGISTERED PHYSICAL THERAPIST
Department supervisor in 222-bed Extended Care Facility, to work with medical and paramedical team which includes: An Occupational Therapist, Medical Social Worker, Professional Nursing Staff, Medical Director, Speech Therapist, Staff Physiciatrist, Pharmacist and Bionalyst. Benefits include: Competetive salary, two weeks vacation, sick leave, 11 paid holidays, longevity compensation, retirement program, $300,000 personal liability and malpractice insurance, Blue Cross, Blue Shield, M.V.F.-1 coverage with O.B. and master medical riders and $7,000 life insurance.
MARTHA T. BERRY MEMORIAL MEDICAL CARE FACILITY
43533 Elizabeth Road
Mount Clemens, Mich. 48043
Phone (313) 465-1922 — Extension 250

Šv. Tėvas sveikinasi su lietuviais lietuvių kopłyčios šventinimo metu. Nuotraukoje matyti L. Stukienė, dr. P. Karvelis, vysk. V. Brizgys ir kt.

MEDICINOS IR TEISĖS KONFLIKTAS

J. VENCKUS

Nesenai rašiau, kaip sausio mėnesio pradžioje vienas amerikietis, advokatas iš Wisconsin'o su visa savo šeima vaikštinėjo po Pompėjaus griuvėsius prie Neapolio. Staiga pastebėjo, kad jo sūnus, berniukas, vardu Gregory, susmuko ir sukniubo. Nuvežus jį į Neapolio ligoninę, gydytojai pareiškė, kad vaiko sveikatos būklė beviltiška ir jis jau mirštąs. Berniuko tėvas John Mann, pasitaręs su žmona, pasakė gydytojams, kad šiuo atveju, jei reikia, galite naudoti mano sūnaus organus, nes mes savo šeimoje tokį klausimą esame jau anksčiau apsvarstę ir sutikę duoti kūno organus kitiems. Prof. Paride Stefanini, maloniai nustebęs, padėkojo ir pasisakė turįs ligonių, kuriems transplantacijos esančios būtinos. Operacijos buvo sekmingos.

Adv. John Mann pragarsėjo visoje Italijoje, kaip geras ir simpatiškas amerikietis, jo gražus veiksmas pavadintas "un miraculo d'amore" (meilės stebuklas). O prof. Paride Stefanini su savo pagelbininkais pragarsėjo kaip medicinos žvaigždės, sužibusios Italijos padangėje.

Neperdaug senai Italijoje berniukas, mokinys, važiuodamas motociklu staiga susidūrė su automobiliu. Nauja susisiekimo nelaimė. Berniukas pateko į prof. Parade Stefanini rankas. Tyrimo metu nustatyta, kad jo smegenys yra mirę. Iš mediciniško patyrimo žinoma, kad toks ligonis niekados nebeatsigauna. Prof. Stefanini, kaip paprastai, visados turi pacientų, kuriems reikia ir akių korneos ir inkstų. Pasitaria su berniuko tėvais, kurie, nežiūrint savo didelės nelaimės, padarė didžiulį artimo meilės gestą ir sutiko. Viskas vyko panašiai kaip advokato John Mann atveju.

Įsikiša Italijos teismo organai

Italijos teismas apkaltino profesorių Stefaninį, motyvuodamas, kad pagal įstatymą lavonai žmonių, kurie miršta ne natūralia mirtimi, pirmoj eilėj priklauso teismo organams; prof. Stefanini panaudojęs lavoną nelegaliai. Teismas turėjęs pirmiau padaryti lavono skrodimą ir tik po to galėjo jį duoti prof. Stefaniniui.

Antras kaltinimas yra — nesą tikra ar profesorius neišėmęs organų dar iš gyvo berniuko. Encefalografijoje smegenų bangų nebuvimas dar nesąs pakankamas įrodymas, kad žmogus jau esąs ir biologiškai miręs, t. y., kad jau nebebuvę širdies plakimų. Teisingumo organai esą Italijos konstitucijos įpareigoti saugoti savo piliečių teisę į gyvybę. Kol esą bent kiek gyvybės, pilietis turįs teisę ir į tą jos likutį, gyvybės žiežirbą.

Prof. Stefanini, pasak teismo, negalįs pasiteisinti ir tuo, kad berniuko tėvai davę leidimą iš jų sūnaus paimti organus, nes tėvai neturį teisės disponuoti savo vaiko gyvybe; jie būsią patraukti į teismą. Ir tikrai, teisingumo organų buvo tardomi.

Dar prisideda ir kitas dalykas. Sveikatos ministeris buvo išleidęs porą dekretų (paskutinis 1969 rugp. 11 d.), kad transplantacijos yra leistinos tik patvirtinus smegenų mirtį. Be abejo, Sveikatos departamento vedėjai yra gydytojai, jie galėjo išleisti dekretą gydytojų naudai. Dabar teisingumo organai neigia, kad ministerijos dekretų šiuo atveju pakaktų. Reikalą turįs išspręsti Parlamentas, išleisdamas atitinkamą įstatymą. Visi žinome, kad šis kelias ilgas.

Transplantacijų ateitis Italijoje

Be abejo, policija turi teisę pirmoji tyrinėti kiekvieną nenatūralią mirtį ir net sužeidimą ir žiūrėti, ar nėra kokio smurto ar kaltės. Prof. Stefanini būtų labai gudriau padaręs, jeigu, turėdamas tą berniuką prieš save, būtų skambtelėjęs policijos viršininkui ir būtų jam reikalą paaiškinęs. Policijos viršininkas tikriausiai būtų sutikęs ir problema nebūtų atsiradusi. Tačiau profesoriui, deja, tokia laiminga mintis neatėjo.

Prof. Stefanini transplantacinio pobūdžio operacijų daryti nebegalės. Žinoma, jis mielai būtų laukiamas kituose kraštuose, bet būdamas senesnio amžiaus, Italijos apleisti nenori. Jis aiškiai pareiškė tokių operacijų nebedarysiąs, pasiliksiąs prie paprastų operacijų ir daugiau inkstų kitiems nebepersodinsiąs. Ne tik transplantacijų operacijos, bet ir transplantacijų naujos studijos kol kas Italijoje nebus daromos bent ligi tol, kai šis nemalonus įvykis bus užmirštas.

Prof. Stefanini bendradarbiai: prof. Cortesini, Casciani, Ribotta ir Sampietro, jauni, gabūs, genialūs, jau anksčiau buvo gavę pakvietimus emigruoti į JAV, bet norėdami dirbti Italijai vis atsisakinėdavo; dabar jau galutinai apsisprendė apleisti Italiją ir emigruoti į JAV. Važiuoja į Denver, kur dažnai atliekamos inkstų transplantacijos. Tų operacijų tėvas yra Thomas Starzl.

Taigi susikirto medikai su juristais, medicinos moralė su juristų morale. Medikai gynė gyvybę tų, kurie daugiau turi galimybių gyventi gavę svetimą organą to, kurio smegenų elektrinės bangos jau nebeveikia ir tik žmogus mediciniškai laikomas miręs ir tarp juristų, kurie gina dar biologiškos gyvybės likučius, bet ir jų realybė yra abejotina, ir kuri jau nebeturi praktiškos naudos.

Yra sakoma, kad JAV yra atrasta gera išeitis ir kartu apsauga: viena gydytojų grupė nustato medicinišką mirtį, o kita grupė daro transplantaciją. Tada nėra interesų susikryžiavimo, yra daugiau objektyvumo ir visas dalykas eina pagal meta profesine etika. Tokiais atvejais žmonės gali pasitikėti gydytojais.

SESELEI ROŽEI MASAITYTEI

mirus, jos tėvelius ČESLOVĄ ir ELENĄ MASAIČIUS ir kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Emilija ir Jonas Šauliai
Albina ir Stasys Lipčiai

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1970 m. liepos 14 dieną 6:40 val. ryto, sulaukęs 57 m. amžiaus, mirė mūsų mylimas tėvas, brolis ir dėdė

A. + A. BRONIUS ŠIMONIS
ŠIMANSKIS

Gyvėno 3100 N. Bay Road, Miami Beach, Florida.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 15 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime duktė Regina, 2 seserys Aleksandra Šlenienė ir Marytė Zorro, brolis Jonas, seserų vaikai Raimundas, Liudas ir Vytautas, pusbrolis Aleksandras Kojelaitis su žmona Teodora ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave.

Laidotuvės įvyks antrad., liepos 21 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Lietuvių Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Duktė, seserys, brolis ir kiti giminės.**

Laidotuvių direktorius Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600

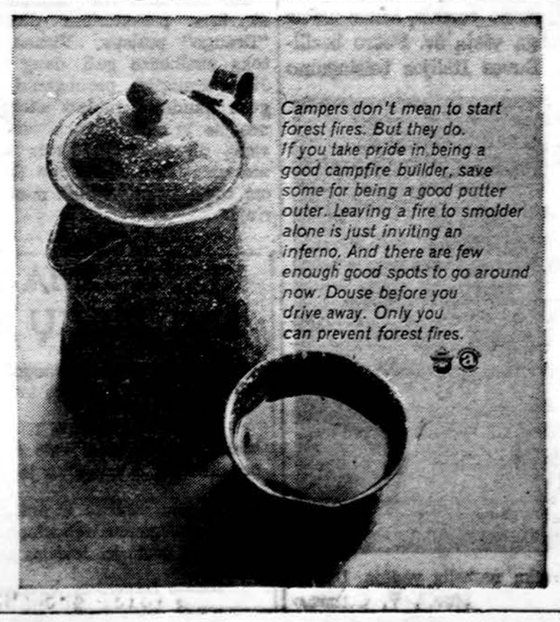

A. + A.

ANTANUI BARANČIUKUI mirus,

jo žmonai STEFANIJAI ir vaikams reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Chicagos Anglijos Lietuvių Klubas

1970 m. birželio 17 d. taip netikėtai užbaigė savo žemės kelionę mūsų mylimas, neužmirštamas vyras, tėvas ir senelis

A. + A. STASYS BAJORINAS

Palaidotas birželio 20 d. Lietuvių kapinėse, Waterbury, Conn.

Mūsų nuoširdi padėka gerb. klebonui J. Vilčiauskui, kun. H. Balčiūnui ir kun. R. Juškauskui už Šv. Mišių atnašavimą ir palydėjimą į kapines, kun. H. Balčiūnui už lankymą velionį ligoninėje.

Dėkojame karsto nešėjams: Broniui ir Juozui Mauručiams, P. Kurui, Dielininkaičiui, Skladaičiui ir L. Kuzmickui.

Dėkojame prof. A. Aleksiui ir choristams už giedojimą bažnyčioje ir kapinėse.

Mūsų gili padėka J. Brazauskui, taip jautriai giedojusiam solo bažnyčioje laike pamaldų.

Dėkojame Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterburio klubo vicepirmininkei E. Bražėnienei už pareikštus kapinėse klubo vardu užuojautos žodžius.

Dėkojame radijo valandėlės vedėjui J. Adomaičiui už velionio paminėjimą per radiją.

Mūsų gili ir nuoširdi padėka visiems mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie mūsų liūdesio valandą teikė mums paguodą, pareiškė užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje, aukojo Šv. Mišias, gėles ir skyrė aukas Lituvių Fondui.

Dėkojame laidotuvių direktoriui J. Stokes už tikrai nuoširdų patarnavimą laidotuvėse.

Nuoširdus ačiū visiems, visiems.

Nuliūdę: **žmona, sūnus Liudas ir duktė Aldona su šeimomis ir vaikaičiai.**

DRAUGO DIENRAŠČIUI REIKALINGI

PLATINTOJAI

Ar norite prisidėti prie lietuviškos spaudos platinimo?

Ar norite geram tikslui panaudoti savo laisvalaikį, o tuo pačiu ir padėti sau ekonomiškai?

Pasinaudokite proga ir platinkite "Draugo" dienraštį. Iš to bus nemaža nauda ne tik lietuviškai - katalikiškai spaudai, bet ir Jums asmeniškai.

Jei taip, kreipkitės į "Draugo" administraciją. Praneškite mums savo vardą, pavardę, amžių, adresą ir telefoną.

Rašykite adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Str., Chicago, Ill. 60629.

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

DR. ČESLOVUI IR ELENAI MASAIČIAMS

giliausio liūdesio valandoje, jų dukrelei ROŽYTEI, Nekalto Prasidėjimo Vienuolyno seselei mirus, reiškiame širdingiausią užuojautą.

Algis Vedeckas ir Škėrių šeima

A. + A.

ONAI RIMIENEI

mirus,

jos sūnui ALFONSUI ir šeimai reiškiame gilią užuojautą.

Jurų šeima

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
Savininko
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių
DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ PASIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — CEdarcrest 3-6335

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms
GUŽAUSKŲ
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834
Beverly Hills Gėlinyčia

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

APLINK MUS

× **Dainavos stovyklos** metinis rėmėjų suvažiavimas įvyks šeštadienį, rugpiūčio 1 d. 4 val. p. p. Dainavoje. Visiems rėmėjams yra išsiųsta pereitų metų apyskaita ir suvažiavimo dienotvarkė. Adresų pasikeitimus prašome siųsti Br. Polikaičiui, 7218 So. Fairfield, Chicago, Ill. 60629, arba Dainavos stovyklos administracijai 15100 Austin rd., Manchester, Mich. 48158

× **Jonas Miškinis,** mūsų bendradarbis gyvenąs Rochesteryje, N. Y., be ilgesnių straipsnių atsiunčia ir įvairenybių ir juokų.

× **Balzeko lietuvių kultūros** muziejuje liepos mėnesį vyksta tautinių audinių paroda.

× **Lietuvių šokių ir dainų** vakaras įvyks liepos 22 d. 7 v. v. Marquette Parke, 67 st. ir Kedzie ave. Pasirodys mūsų solistai, Vyčių tautinių šokių grupė.

× **Lietuvių ekumeninis** būrelis liepos 25 d., 7 v. v. Union Pier Lengvino vasarvietėje ruošia religinio filmo demonstravimą ir diskusijas. Visi kviečiami.

× **Dr. A. Klimas** bus moderatorius bendrinėje lietuvių studijų savaitėje Dainavoje, kurią ruošia Lietuvių fronto bičiuliai.

Sesuo M. Lorenza išrinkta seselių kazimieriečių generole. Sesuo Lorenza, kilusi iš Norwood, Mass., nuo 1940 m. dirbo Loretos ligoninėj, gi nuo 1965 m. buvo ligoninės vedėja.

× **Rūtos vasarnamio,** McKinley Dr., Union Pier, telefono numeris yra 616-469-9879. (sk.)

× **Wisconsin vasarvietėje reikalinga šeimininkė.** Dėl sąlygų rašykite adr.: **Harris Villa, Westfield, Wisconsin 53964. Tel. 608-296-2062. (sk.)**

Chicagos žinios

TRYLIKTAS PREZIDENTAS

Numatyta, kad Robert Strotz, dabartinis meno ir mokslo kolegijos dekanas, bus išrinktas 13-tu Northwestern universiteto prezidentu.

UŽSIDARĖ SLAUGIŲ MOKYKLA

Šv. Antano iš Padvos slaugių mokykla, veikusi prie Šv. Antano ligoninės, išleido paskutinę abiturienčių klasę ir užsidarė. Mokykla per 50 metų yra išleidusi daugiau 775 slaugių.

DARŽOVĖS AUGINAMOS BUVUSIAM ŠIUKŠLYNE

Tuščias penkių akrų sklypas prie Larrabee ir North gatvių per eilę metų virto šiukšlynu. Apie 100 apylinkės gyventojų susibūrė jį išvalyti, ir dabar jau dviejuose akruose auginama įvairių daržovių, kuriais naudosis daug prakaito išlieję žmonės. Iš bendro darbo džiaugsis jo vaisiais.

BALTA IR JUODA

Illinois valstijos sekretorius Paul Powell praneša, kad 1971 m. automobilių registracijos lentelės bus baltos spalvos su juodais numeriais.

ATMETĖ KATALIKŲ PRAŠYMĄ PAGALBOS

Chicagos švietimo taryba 7 balsais (prieš 3) atmetė Chicagos katalikiškų mokyklų tarybos prašymą gauti netiesioginės pagalbos. Švietimo taryba nusprendė nemokėti dalį algos mokytojams katalikiškose mokyklose. Taip pat nusprendė nenuomoti katalikiškų mokyklų patalpų.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

ŠAULIŲ ŠAUDYMO VARŽYBOS

Liepos 25 ir 26 d. Cicero lietuvių medžiotojų klubo šaudykloje, prie Antioch miestelio, įvyks Chicagos ir Wisconsin šaulių tarpkuopinės šaudymo varžybos. Daugiausia taškų surinkę šauliai gaus trofėjas, kurias šauliams paaukojo didis jų draugas, Cicero Savings and Loan banko vedėjas J. F. Gribauskas.

Varžybas organizuoja ir visais reikalais rūpinasi Cicero jūrų šaulių kuopa "Klaipėda."

Sekmadienį, liepos 26 d., kviečiami atvykti ne tik šauliai bei jų šeimos, bet ir visuomenė. Tą dieną veiks baras ir bus apstu užkandžių. Bus galima sekti varžybas bei pasilinksminti. Vieta graži — prie miškelio ir ežero. Varžybų pradžia 9 val. r. ir tęsis iki vakaro.

Iš Chicagos važiuoti expressway 94-ju, kuris vėliau tampa TriState tollway 94-ju. Juo važiuoti iki 173 kelio, kuriuo sukti į kairę (vakarus). 173 keliu pravažiavus 45tą kelią (sankryžoje šviesos), važiuoti dar apie dvi ir pusę mylios iki kryžkelės ir sukti į dešinę, kur rodyklė rodo į "Deep Lake Road." Pavažiavus apie du blokus, už antro ūkio yra keliukas, vedąs dešinėn — į miškelį — šaudyklą. Bus pastatyta rodyklė.

Iš Racine, Wis., važiuoti 41 keliu iki 173, kuriuo pasukti į dešinę. Toliau galioja tos pačios instrukcijos, kaip ir iš Chicagos važiuojantiems. **K. Milk.**

ATŽYMĖTAS ANT. KAŠUBA

Antanas Kašuba, Jungtinių Valstybių taupymo ir skolinimo bendrovių kontrolierių sąjungos Chicagos apygardos padalinio

yra išriktas "Metų ketv. kontrolierius". Šis atžymėjimas yra suteiktas kaip pripažinimas jo ilgų metų darbo ir pasižymėjimo specialiose studijose ir tyrinėjimuose taupymo ir skolinimo bendrovės liečiančiuose klausimuose. Tai yra išskirtinis garbės atžymėjimas.

A. Kašuba yra viceprezidentas ir kontrolierius Standard Federal Savings and Loan Association, 4192 Archer Avenue, nuo 1959 metų. Jis buvo pagrindinis šios bendrovės dabartinės atskaitomybės ir elektroninių komputerių procedūrų nustatytojas.

Į šį kraštą jis atvyko 1947 m. iš Vokietijos, prieš tai palikęs Lietuvą, tuo metu beišgyvenantį priešo pakartotinį įsibrovimą.

Prieš pradėdamas dirbti Standard Federal bendrovėje, jis buvo Federalinės valdžios revizorius taupymo ir skolinimo bendrovėms, o dar prieš tai, nuo 1949 iki 1956 metų, dirbo Home Federal taupymo ir skolinimo bendrovėje kaip atskaitomybės vedėjo pavaduotojas. Nuo 1934 iki 1940 m. Lietuvoje jis buvo viešojo atsiskaitymo įstaigų revizorius.

Antanas Kašuba ir jo žmona Angelė turi vieną ištekėjusią dukrą ir du anūkus ir jaunesnę dukrą, studijuojančią Illinois universitete Chicagoj. *K.*

Dalis Grandinėlės vizite pas Medelino, Kolumbijos, miesto merą. Kairėje A. Sagienė. Nuotr. J. Garlos

IŠ ARTI IR TOLI

JUNGTINĖSE VALSTYBĖSE

— **Long Beach Lietuvių klubas** rengia po stogu gegužinę rugpiūčio 8 d., 1 val. p. p. Morgan Hall salėje, 835 Locust ave., Long Beach, Calif. Šokiams gros orkestras. Meninę programą atliks lietuviai solistai iš Los Angeles. Įėjimas - auka su pietais $2.50,, vaikams — $1.50. Gautas visas pelnas skiriamas Californijos Lietuvių radijo valandėlei. Kviečiami visi lietuviai gausiai dalyvauti.

(D. M.)

— **Lietuvos atstovas ir O. Kajeckienė** liepos 27 d. dalyvaus Liberijos atstovo ir ponios Freeman rengiamame priėmime tos valstybės nepriklausomybės šventės proga.

— **The United States Olympic Committee** kviečiami, O. ir J. Kajeckai liepos 29 d. dalyvaus "Olympics in Mexico" premjeroje MacArthur teatre. Iškilmes globoja Valstybės sekretorius ir ponia Rogers bei Meksikos ambasadorius ir ponia Margain. Po filmo premjeros bus priėmimas Meksikos ambasadoje.

— *Lietuvių diena Rochesteryje*, N. Y. įvyksta rugpiūčio 23 d lietuvių parapijos kieme ir salėse. Mašinų paradui suorganizuot prašomi Kęstutis ir Gedimi naš Saladžiai. Tautinių šokių grupė Lazdynas kviečiami pašokt keletą lietuviškų šokių. Skautės prašomos pagaminti ir segioti lietuviškus ženklelius. Ti kimasi svečių amerikiečių, taip pat miesto valdžios pareigūnų. Kasmet atsilanko į Liet. dieną mieto meras ir kongr. Horton bei kiti oficialūs pareigūnai. Programą anglų k. praves John Slicks. Už gražiausiai papuoštus automobilius skiriamos trys premijos. Lietuvių dienos pelnas skiriamas Balfui — visiems ir visur vargstantiems lietuviams paremti. Lietuvių dieną organizuoja Alto-Balfo bendra valdyba, kurią sudaro: Juozas Jurkus, kun. Januška, dr. A. Klimas, Živilė Tamošiūnienė, Raimundas Kiršteinas, Bronius Krokys. Garbės pirm. Petras Norkeliūnas.

Į Rochesterio apyl. LB valdybą išrinkti Aleksas Gečas, Kostas ir Bronius Petrauskai, Rimvydas Liutkus ir Marytė Stankienė.

Juozas Jurkus, Rochesterio, N. Y. Alto vald. pirmininkas, vyksta į Chicagą, kur liepos 26 d. išteka dukra Nijolė.

Vyresnių moksleivių at-kų stovykloje Dainavoje iš Rochesterio stovyklavo Tadas Klimas, Danutė Staskevičiūtė, Danutė Krokytė, Aušra Puodžiūnaitė, Vytautas ir Birutė Butrimai, Daiva Matiukaitė, Kristina Puidokaitė ir Petras Matiukas. Prieškongresinėje stovykloje ir pačiame kongrese Rochesterio at-kus atstovaus: moksleivius Jūratė Krokytė, studentus Ramunė Krokytė ir sendr. Bronius Krokys. Mokytojų studijų savaitėn iš Rochesterio planuoja vykti vaikų darželio vedėja Aldona Kiršteinienė su šeima ir mokyklos vedėjas Br. Krokys.

KANADOJ

— **Hamilton, Ont.,** birželio 19 d. susirgo J. Kasperas-Kaspar. Guli Chedoke ligoninėj. Ligonis senosios kartos kovotojas prieš rusų caro priespaudą. Po daugelio visokeriopų tyrimų ir gydymo būdų, ligonis pamažu taisos ir sveiksta.

ITALIJOJ

— **Vatikano radijo dienraštis** "Radiogiornale" pranešė apie lietuvių maldininkų pamaldas Fatimos Dievo Motinos šventovėje Fatimoje. Maldininkų grupę sudaré 140 lietuvių, gyvenančių Chicagoje,, Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Lietuviai maldininkai Dievo Motinos apsireiškimų grotoje Fatimoje dalyvavo įvairiose liturginėse apeigose ir šv. Mišiose, kurias lietuvių kalba aukojo vysk. Vincentas Brizgys.

— **Šv. apaštalų Petro ir Povilo** šventė drauge su popiežiaus Pauliaus VI septintosiomis vainikavimo metinėmis buvo iškilmingai paminėta Vatikano bazilikoje. Šia proga pats popiežius aukojo šv. Mišias, kurių liturginiai skaitymai bei maldos buvo skaitomos anglų, prancūzų, vokiečių ir kitomis moderniomis kalbomis. Gausių kardinolų bei vyskupų tarpe iškilmėse lietuviams atstovavo Vakarų Europos lietuvių vysk. Antanas Deksnys, Diplomatinio korpuso tarpe — Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano sekr. Stasys Lozoraitis, jr. Lietuvių buvo ir didžiulėje visų tautų maldininkų minioje, dalyvavusioje pamaldose. Galima paminėti tik keletą iš JAV prel. Vytautas Balčiūnas, Lawrence lietuvių parapijos klebonas, kun. Petras Šakalys, sol. B. Kemėžaitė, iš Australijos — Adelaidės lietuvių parapijos klebonas kun. Antanas Kazlauskas, iš Vokietijos — kun. Klemensas Žalalis ir kiti. Po Credo, pradedant aukos liturgiją, bendroje tikinčiųjų maldoje, kuri buvo skaitoma šešiomis kalbomis, milžiniška maldininkų minia prisiminė dėl tikėjimo kenčiančius ir persekiojamus brolius. Mes meldžiamės, kad nesiliaujančioje Bažnyčios maldoje visi persekiojamieji atrastų jėgos ir ištvermės.

— **Lietuvių koplyčios Sv. Petro bazilikos** kriptoje komitetas gauna daug laiškų iš žymių viešojo gyvenimo asmenybių Italijoje ir kituose kraštuose, reiškiančių nuoširdžius linkėjimus lietuviams koplyčios šventinimo proga. Italijos Katalikų akcijos pirm. prof. Vittorio Bachalet reiškia lietuviams nuoširdžius solidarumo sveikinimus ir linkėjimus visų Italijos katalikų akcijos organizacijų vardu. Italijos parlamentarų grupės tarptautinėje parlamentarų Unijoje prezidentas Italijos atstovų rūmų užsienio reikalų komisijos vicepirmininkas prof. Giuseppe Vedovato nuoširdžiu laišku duoda savo sutikimą būti koplyčios šventinimo garbės komiteto nariu ir apgailestauja, kad asmeniškai negalės dalyvauti iškilmėse, nes tuo metu bus išvykęs oficialiam vizitui į Japoniją. Italijos valstybės tarybos patarėjas Cassinis dėkoja už malonų kvietimą būti garbės komiteto nariu ir reiškia pasigėrėjimą lietuvių meno turtais, kurie užims garbingą vietą šv. Petro bazilikoje. Buvęs Italijos teisingumo ministras, Atstovų rūmų narys prof. Guido Gonella rašo: "Nau dojuosi proga iš naujo pareikšti mano gilias simpatijas kilniajai katalikiškai lietuvių tautai." Buvęs Italijos ambasadorius Maskvoje Luca Pietromarchi, sutikdamas būti koplyčios šventinimo Garbės komiteto nariu, tarp kita ko rašo: "Visu nuoširdumu lietuviams reiškiu mano gilų solidarumą, užtikrindamas, kad esu su jumis teisingoje jūsų byloje. "Birmingham arkivyskupas George Patrice Dwyer pažada prisiminti Lietuvą šv. Mišių Aukoje ir reiškia pasigėrėjimą lietuvių tauta, su kurios atstovais jam tenka susitikti Anglijoje.

Pašnekesys su auklėtoja D. Petrutyte, Vaikų namelių vedėja, Darius Garbenis ir **Kęstutis Bojevas.** Nuotr. V. Germano

LIETUVIAI MILWAUKEE VASAROS FESTIVALYJE

Milwaukee tai yra miestas žinomas visame pasaulyje, kaip alaus sostinė. Čia per metus pagaminama virš 17 mil. statinaičių alaus, taip, kad visi Milwaukees miesto gyventojai galėtų aluje maudytis. Toliau Milwaukeeje randasi ir sunkiosios pramonės. Pats miestas apgyventas daugiausia vokiečių ir lenkų tautybės žmonėmis. Žinoma, kad čia randasi ir keli šimtai lietuvių. Keliasdešimt naujų atvyko po II pas. karo. Kaikurie jų čia pasiliko, dalis negaudama darbo vietoje išvyko kitur. Naujai atvykėlių buvo suorganizuotas kultūros klubas, kurio tikslas buvo apjungti visų srovių lietuvius. Kultūros klube gerai reiškėsi ir senieji lietuviai ir jų sūnūs bei dukros. Milwaukee savo laiku turėjo net šokių grupę. Senieji lietuviai buvo net suorganizavę lietuvių atstovavimą International instituto organizuojamoje tautų šventėje. Dabar visa prapuolė, tik ant lauko pliko, kelios "pušelės" apykreivės liko. Šiemet sukanka jau treti metai, kaip Milwaukee miestas ruošia vasaros šventę — summer festival. Šiais metais toks festivalis įvyks liepos 17 - 26 d. Ta šventė sutraukia dideles minias žmonių. Pirmaisiais metais sutraukė virš milijono, sekančiais metais dar daugiau. Šiais metais tikimasi sutraukti apie pusantro milijono. Pats festivalis vyksta keliose vietose. Tautų pasirodymai vyksta prie Michigan ežero Lakefront vietovėje. Šiais metais festivalyje dalyvaus ir lietuviai su "Bijūno" šokių grupe, vadovaujama St. Milašiaus. Jie programoje dalyvavo liepos 18 d., ir dalyvaus liepos 23 ir 25 dienomis, 8 val. vak., ar kiek vėliau. Paprastai tokias programas žiūri virš 10,000 asmenų. Iš pat pradžių publika supažindinama su šokėjų grupės istorija ir kilme. Toliau šokėjų grupė atlieka programą, kuri turi tęstis mažiausia 15 min. Yra žinoma, kad amerikiečių televizijos stotys yra labai susidomėjusios ta šventė ir atsiųs savo filmuotojus įamžinti ir palikti ateičiai ir parodyti su žiniomis plačiajai visuomenei. Jau yra žinoma, kad 10 televizijos stotis liepos 24 d. tos šventės atskirus vaizdus perduos per savo stotį. Taip pat yra susidomėjusios ir 4, 6 ir 12 televizijos stotys. Jau dabar tenka sutikti daug amerikiečių, kurie jau žino apie lietuvius iš įvairių pasirodymų Milwaukee, Sheboygan, Fond-du-lac, gubernatoriaus inauguracijos baliaus, ir lietuvių grupę priskiria prie geresniųjų. Be tautinių grupių festivalyje dalyvaus ir įvairūs žymūs amerikiečiai: Lorin Hollander — žymus pianistas, Gerhard Rudolph orkestras, vaikams lėlių teatras, treniruotos meškos, automobilių lenktynės, Ramsey Lewis, Venecijos laivų paradas, įvairūs orkestrai ir kt. Sunku visa ką aprašyti dabar, kad geriau įvertintumėte, dalyvaukite patys. **Z.**

Su Chicagos Pavertųjų tautų komiteto pirm. Viksnins. Iš k. į d.: kun. A. Stašys, Chicagos sk. Alto pirm., Frank Zapolis, latvių atstovas V. Viksnins, L. Prapuolenis, lietuvių atstovas prie P. T. komiteto, J. Jasaitis, LB Chicagos apyg. pirm. Nuotr. V. Noreikos

POPULIARIAUSI SKELBIMAI DRAUGE

Kokie yra populiariausi skelbimai "Drauge",

Tie skelbimai, kurie užima tik kelias eilutes, yra plačiai skaitomi. Kartais jie daugiau patraukia skaitytoją, negu didesnieji skelbimai.

Tie skelbimai yra "Aplink mus" skyriuje paskutiniam dienraščio "Draugo" puslapy. Vienas, kitas toks skelbimas gali daug padėti Jūsų draugijos parengimui. Daugelis naudojasi tokiais skelbimais, nes jie yra plačiai skaitomi kiekvieną dieną. Pabandykite skelbti ateinantį Jūsų draugijos parengimą tokiu būdu "Aplink mus" skyriuje.

VIEN TIK DRAUGAS SPAUSDINA

Kokius dalykus vien tik "Draugas" spausdina?

Vien tik "Drauge" gausite gražiausius vedybinius kvietimus atspausdintus lietuviškais rašmenimis.

Jaunosios poros iš visos Amerikos siunčia "Draugui" užsakymus spausdinti lietuviškus vedybų kvietimus. Galima pasirinkti įvairiausio popieriaus vokų ir kortelių.

Jei rengiatės į moterystės luomą ir norite gražiausių lietuviškų kvietimų, užsukite į "Draugą". Kiek galite greičiau, atvykite pasirinkti.

KUR GALIMA GAUTI BEVEIK VISŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KATALOGĄ?

Tik dienraščio "Draugo" knygų kataloge yra beveik visos Amerikoj gaunamos lietuviškos knygos.

"Draugo" spaustuvė išleidžia daugiau knygų, negu kitos lietuviškos leidyklos Amerikoje. Taip pat beveik visi leidėjai platina savo knygas per dienraštį "Draugą" ir jo platintojus.

Tuojau rašykite ir prašykite "Draugo" pasiųsti Jums katalogą ir dažniausiai gausite reikalingą lietuvišką knygą arba bus pranešta, kur galima ją gauti, jei leidėjas neplatina per Draugą.

Reikia lietuviškos knygos? Kreipkitės į "Draugą".